

≡ provincie
Gelderland

Gelderland Sportland: Programma 2010-2016

Gelderland Sportland: Programma 2010-2016

Provinciale Staten
30 juni 2010
Besluit nr. PS2010-510
Zaaknr. 2010-009055

Inhoud

Beknopte samenvatting	5
1. Gelderland Sportland	7
2. Programma sturing en regie	11
2.1 Samenwerking: Alliantie Gelderland Sportland	11
2.2 Gelderse kernsporten en kernsportplannen	13
2.3 Sportinformatiesysteem	15
3. Investeringsprogramma Gelderland Sportland	17
3.1 Sportinfrastructuur	17
3.2 Sportevenementen en side-events	19
3.3 Kennis en innovatie	21
4. Stimuleringsprogramma Gelderland Sportland	23
4.1 Vitale werknemers, vitale bedrijven	23
4.2 Actieve senioren	25
4.3 Talenten/topsportstimulering (Olympisch Netwerk Gelderland)	27
5. Financiën	29
 Bijlagen	
1. Besluit	33
2. Schematisch weergave programma Gelderland Sportland	35
3. Kernsportkeuze	36
4. Toelichting sportinfrastructuur	41
5. Innovatieprojecten korte termijn	43

Beknopte samenvatting

Op 11 november 2009 stelden Provinciale Staten het voorstel 'Gelderland Sportland, een wereld te winnen!' vast. Daarmee omarmde Gelderland een nieuwe ambitie voor breedte- én topsportbeleid, met als doel om sport en bewegen in Gelderland de komende jaren in de volle breedte op een hoger niveau te brengen. Richting kabinet gaf Gelderland te kennen aan te willen sluiten bij de Alliantie Olympisch Plan en bij te willen dragen aan de nationale Olympisch ambitie.

In het vervolg op 'Gelderland Sportland: een wereld te winnen!' beschrijven wij onder de titel 'Gelderland Sportland: programma 2010 – 2016' de programmatische uitwerking van deze ambitie. Het programma bestaat uit een samenhangend en breed afgestemd pakket van sportinvesteringen en sportstimulerende maatregelen en activiteiten, die eraan bijdragen om van Gelderland een 'sportland' te maken. Het programmaplan is daartoe opgebouwd uit drie deelprogramma's: een algemeen deelprogramma onder de noemer 'sturing en regie', waarin de samenwerking en afbakening van Gelderland Sportland wordt uitgewerkt en de voortgang kan worden gemeten, een 'investeringsprogramma sport' met als thema's: 'Sportinfrastructuur', 'Kennis & innovatie' en 'Sportevenementen en side-events', en een 'stimuleringsprogramma sport' met als thema's: 'Vitale werknemers, vitale bedrijven', 'Actieve senioren' en 'Talenten-/topsportstimulering'.

Om de inzet in het kader van Gelderland Sportland van focus te voorzien en om versnippering van middelen te voorkomen, is gekozen voor een beperkt aantal van tien sporten, de Gelderse kernsporten. Hiervoor is in het programma op basis van criteria de eerste ring van vijf kernsporten bepaald. Dit zijn: atletiek (met ook hardlopen, joggen, Nordic Walking, wandelen), hippische sport (met ook dressuur/springen, endurance, recreatief rijden van bijvoorbeeld lange afstandsroutes), wielersport (met ook toerfietsen, mountainbiken, BMX), judo en volleybal. Dit is inclusief de paralympische varianten.

De eerste belangrijke stappen in de uitvoering van Gelderland Sportland zullen in de periode 2010/2011 worden gezet. De financiële dekking hiervoor wordt gevonden deels in de korte termijn Gelderse Investeringsagenda en deels in de budgetten van de 'subsidieregeling Sociaal Beleid Gelderland' en 'Subsidies projecten sociaal beleid'. De uitwerking van de plannen voor de rest van de programmaperiode, de jaren 2012 tot en met 2016, is ook onderdeel van dit voorstel. Definitieve besluitvorming over de uitvoering daarvan, inclusief de financiële dekking, zal echter in de nieuwe bestuursperiode dienen plaats te vinden. Provinciale Staten anticiperen hierop, zoals al in september 2009 is verzocht in het kader van de voorstellen voor de lange termijn Gelderse Investeringsagenda.

Fotograaf: Ronald Hoogerdoorn

1 Gelderland Sportland

Geïnspireerd door de kracht van sport, de betovering van de Olympische Spelen en de prestaties van de Nederlandse atleten op de Spelen van Sydney en Athene, nam NOC*NSF in 2006 het initiatief om een Olympische beweging in Nederland in gang te zetten. Met het Olympisch Plan 2028 werd een Deltaplan ontwikkeld om te komen tot een samenleving van Olympisch niveau, met als gedroomd sluitstuk de organisatie van de Olympische Spelen in 2028. Kabinet en politiek hebben het initiatief kamerbreed omarmd en inmiddels is het een plan van ‘heel Nederland’ geworden.

Ook het Interprovinciaal Overleg heeft zich bij deze ambitie aangesloten en verschillende provincies hebben het actief opgepakt¹ (Noord-Holland, Zuid-Holland, Drenthe, Flevoland, Limburg, Noord-Brabant, Overijssel, Gelderland).

Met de vaststelling van ‘Gelderland Sportland, een wereld te winnen!’ (PS2009-736) op 11 november 2009 hebben Provinciale Staten aangegeven kansen te zien om deze ambitie te benutten om op diverse terreinen te excelleren en van Gelderland in de volle breedte een sportland te willen maken. Deze ambitie heeft niet alleen tot doel de sport te versterken. Uitvoering van Gelderland Sportland moet bijdragen aan een grotere sportdeelname (gezondheid, sociale cohesie) en versterking van de sportinfrastructuur (accommodaties, verenigingen, etc.), maar ook aan versterking van de Gelderse economie (evenementen, recreatie en toerisme, werkgelegenheid), aan innovatie, duurzaamheid (toepassing nieuwe technieken) en versterking van de kwaliteit van de stedelijke omgeving (leefbaarheid, imago).

Bij behandeling in de vergadering van Provinciale Staten van ‘Gelderland Sportland: een wereld te winnen!’ in november 2009 hebben Provinciale Staten gevraagd om nadere uitwerkingsvoorstellen van Gelderland Sportland. Conform die opdracht is in de voorliggend notitie ‘Gelderland Sportland: programma 2010 - 2016’ de ambitie en doelstelling met Gelderland Sportland voor de periode tot en met 2016 nader uitgewerkt en geconcretiseerd. Dit vanuit de gedachte dat topsport en breedtesport nadrukkelijk verbonden zijn en niet los van elkaar gezien kunnen worden. In deze uitwerking worden tevens de benodigde middelen voor de uitvoering voor de korte en middellange termijn in beeld gebracht. Hiervoor zijn, in samenwerking met onder meer de Gelderse Sport Federatie, Topsport Gelderland en de Hogeschool Arnhem – Nijmegen, verschillende deelplannen uitgewerkt waarin de activiteiten voor de komende zes jaar zijn geconcretiseerd. Activiteiten die nodig zijn om de doelstellingen van Gelderland Sportland te realiseren.

In deze notitie wordt in de volgende paragrafen van deze inleiding verder ingegaan op een aantal actuele ontwikkelingen en wordt de verdere uitwerking van Gelderland Sportland geschetst aan de hand van drie programmalijnen. Deze drie programmalijnen worden vervolgens in onderdelen concreet uitgewerkt in de hoofdstukken twee (programma sturing en regie), drie (investeringsprogramma Gelderland Sportland) en vier (stimuleringsprogramma Gelderland Sportland). Daarbij wordt steeds aangegeven wat de doelen en resultaten zijn voor de korte en lange termijn en welke financiële inzet hiervoor benodigd is. In hoofdstuk vijf ten slotte wordt in één overzicht inzichtelijk gemaakt welke financiële inzet benodigd is om de doelen van Gelderland Sportland te kunnen realiseren.

¹ Zo presenteerde de provincie Drenthe bijvoorbeeld het Drenths Olympisch Plan tijdens de Olympische Winterspelen 2010 op het DrenthEvent in de replica van het kasteel van Coevorden in Richmond, een voorstad van Vancouver

Omdat voor de uitvoering van de ambities van Gelderland Sportland tot nu toe nog geen financiële middelen zijn uitgetrokken, zijn wij steeds terughoudend geweest bij het met partners uitwerken van concrete projecten en initiatieven op het vlak van Gelderland Sportland. Wel hebben met een groot aantal partners voorbereidende activiteiten en gesprekken plaatsgevonden, zoals met gemeenten, sportbonden, Topsport Gelderland, Gelderse Sport Federatie, enz.

Actuele ontwikkelingen

Kerntakendiscussie en bezuinigingen

Sinds de vaststelling van Gelderland Sportland door Provinciale Staten, is zowel op nationale als op Gelderse schaal verder gewerkt aan het concretiseren van de beleidsvoornemens om van Nederland een sportland te maken. Belangrijk in de Gelderse situatie is de actuele discussie rond de kerntaken van de provincie en de korting op het provinciefonds die daarmee samenhangt. Ook voor onze huidige tweedelijns ondersteunende taak in het reguliere sportbeleid is deze discussie relevant en van invloed. De incidentele inzet in Gelderland Sportland en de structurele inzet via het reguliere sportbeleid kunnen niet geheel los van elkaar gezien worden. Deze notitie ter uitwerking van Gelderland Sportland moet daarom in samenhang met onze voorstellen voor de invulling van de korting op het provinciefonds worden gezien.

De incidentele inzet de komende jaren in het kader van Gelderland Sportland zullen wij richten op het provinciaal, bovenlokaal belang en op samenhang met ruimtelijke en economische aspecten. Belangrijke uitvoerende verantwoordelijkheden zijn elders belegd, vooral bij sportorganisaties en gemeenten (maar bijvoorbeeld ook bij werkgevers). Daarop zullen wij moeten aansluiten. De in paragraaf 2.1 beschreven sportalliantie is in dit verband een belangrijk platform om te komen tot afstemming en tot een heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden.

Samenwerking Oost-Nederland

Een andere ontwikkeling is samenwerking met Overijssel. Wij streven een gebundelde, landsdelige benadering voor Oost-Nederland na ('Oost-Nederland maakt het, visie op Oost-Nederland'). Ook voor de sport biedt dit goede kansen. Bijvoorbeeld in de combinatie van gezondheid, voeding en technologie met sport en beweging². Maar ook op andere onderdelen, zoals evenementen, sportinfrastructuur en kernsporten is samenwerking en afstemming met Overijssel wenselijk. Een eerste concreet initiatief op dit vlak betreft de samenwerking tussen Apeldoorn, Hengelo, de Atletiekunie, Overijssel en onze provincie in de voorbereiding van een bid voor het EK Atletiek indoor van 2017. Ook wordt in dit verband bijvoorbeeld gewerkt aan de oprichting van het Olympisch Netwerk Regio Stedendriehoek. Wij onderzoeken verdere samenwerkingsmogelijkheden, waarbij ook uitbreiding naar een Sportalliantie Oost-Nederland meegenomen wordt.

Statendebat sport

Op 17 februari 2010 vond in het Omnisport in Apeldoorn het Gelders Debat 'Gelderland: sportiever dan je denkt' plaats. Tijdens het debat werd duidelijk dat alle partijen die bij dit debat waren, willen samenwerken om het sporten in Gelderland naar een hoger niveau te tillen. Een grote meerderheid van Provinciale Staten steunt onze ambitie om Gelderland in 2016 op Olympisch niveau te krijgen. Eensgezind waren de aanwezigen over het nut en de noodzaak om daarbij ook in de breedtesport te investeren. Om de jeugd kansen en mogelijkheden te bieden werd aandacht gevraagd voor wijken met speelveldjes. Ook werd de voorbeeldfunctie van topsporters genoemd, bijvoorbeeld door ze trainingen voor de jeugd te laten geven. Aan de orde kwam verder ook de keuze van kernsporten, meer hierover in paragraaf 2.2. Voorafgaand aan het Gelders Debat kon op de website van de provincie daarvoor worden gestemd, waarvan uiteindelijk ruim 2.000 mensen gebruik hebben gemaakt (waterpolo, basketbal en hockey kregen daarbij de meeste stemmen).

² De Gezonde Mens, als thema van Triangle (Health-, Food- en TechnologyValley)

Gelderland Sportland in economisch perspectief

Sport en bewegen is van grote waarde voor de Gelderse samenleving. Niet alleen voor gezondheid, welzijn en sociale cohesie, maar zeker ook in economisch opzicht. In deze tijd waarin financieel-economische ontwikkelingen tegen zitten en onzeker zijn, verdient juist die economische waarde van de sport aandacht. Met de uitwerking van Gelderland Sportland wordt op verschillende onderdelen expliciet ingespeeld op de economische kansen die de sport biedt. Een belangrijk element daarvan is het thema 'Kennis & Innovatie', onderdeel van het investeringsprogramma sport in dit programmaplan, en uitgewerkt in paragraaf 3.3. Investerings in de kenniseconomie zijn een belangrijke pijler voor economische ontwikkelingen in Nederland. Gelderland beschikt met verschillende gerenommeerde kennisinstituten, zoals de WUR, Radbouduniversiteit en HAN, en met high-tech maakindustrie over een heel goede kennisinfrastructuur die zich bij uitstek leent voor verdere ontwikkeling. Sport heeft bewezen hiervoor een goede drager te zijn.

Een ander ook in economisch opzicht waardevol onderdeel van Gelderland Sportland, is het stimuleringsprogramma 'Vitale werknemers, vitale bedrijven'. Niet alleen omdat sport en bewegen aangetoond heeft een positief effect te hebben op de arbeidsproductiviteit, maar ook omdat inzet van sport en bewegen de formele en informele verhoudingen binnen organisaties kan verbeteren.

Een derde onderdeel van programma Gelderland Sportland met een economische waarde, is het onderdeel 'Sportevenementen en side-events'. De voorbereiding en organisatie van grote en aansprekende evenementen vraagt vaak om forse voorinvesteringen. Bij herhaling is aangetoond dat die voorinvesteringen door media-exposure, bezoekersbijdragen, toeristische spin-off op korte en langere termijn positief renderen. Ook de andere onderdelen van Gelderland Sportland zijn van economische waarde. Bijvoorbeeld door positieve gezondheidseffecten, meerwaarde voor toerisme enz. Het reikt te ver om alle aspecten hier verder uit te werken.

Wij vinden het belangrijk om de kosten en het maatschappelijke rendement van investeringen in sport en bewegen tegen elkaar af te wegen. In Manchester zijn daartoe eerste pogingen gedaan. In navolging daarvan willen wij voor Gelderland een model ontwikkelen dat de verhouding en samenhang tussen kosten en baten van de sport inzichtelijk maakt. Dit is onderdeel van het thema 'Kennis & Innovatie'. We sluiten daarbij aan op andere vergelijkbare initiatieven, onder meer van NOC*NSF.

Gelderland Sportland in drie programmalijnen

Breedtesport en Topsport

De uitwerking van de ambitie van Gelderland Sportland betreft zowel de versterking van de breedtesport, als een voor de provincie nieuwe inzet op topsport, met als ambitie om sport en bewegen in Gelderland in 2016 op een hoger niveau te brengen. Topsport en breedtesport zijn daarbij onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

Voor de breedtesport betekent dit dat wij eraan willen bijdragen 'dat in 2016 driekwart van de Gelderse burgers, met of zonder beperking, aan sport en bewegen doet'. Het behalen van die ambitie is echter niet louter een zaak van de provincie. Onze taak en rol is in wezen bescheiden.

De primaire verantwoordelijkheid voor de breedtesport ligt immers bij gemeenten. Onze bijdrage aan het behalen van dit doel zal vooral bestaan uit een tweedelijns ondersteunende bijdrage, zoals dit in het huidige provinciale breedtesportbeleid³ al gebeurt. Maar tevens

³ Dit beleid richt zich op: behouden en versterken van de Gelderse sportinfrastructuur (verenigingen, kader, vrijwilligers, etc.); op 'achterblijvers', dwz mensen met een smalle beurs, een beperking en inactieve groepen, zoals kinderen en jongeren van allochtone afkomst, kinderen en jongeren met overgewicht, 50-plussers; op stimuleringsprogramma's, zodat jong en oud gezond kunnen blijven participeren; op verbindingen met en tussen buurt, onderwijs, sport en cultuur (combinatiefuncties); op impuls 'Brede school, sport en cultuur' waarin verbindingen worden gelegd met andere instellingen (bijv. dans en sport - CU! Dance - op het VMBO); op betrekken van jongeren bij sportverenigingen door creëren van maatschappelijke stages; en op het creëren van speelruimte in de wijk en speelruimte rondom scholen.

willen wij nieuwe – eenmalige - accenten leggen. Die extra accenten bestaan uit een provinciebreed (gemeente overstijgend) stimuleringsprogramma voor sport en bewegen gericht op senioren en op werkgevers/werknemers, en uit bijdragen aan de investeringen in enkele multifunctionele breedtesportaccommodaties met een duidelijk regionale (of bovenregionale) betekenis en functie.

Voor de topsport willen wij dat in 2016 20%⁴ meer Gelderse talenten en topsporters (zowel met als zonder beperkingen) tot de Nederlandse top behoren. Ook dit doel kan de provincie onmogelijk alleen bereiken. Daarvoor zijn bijdragen van de Gelderse gemeenten en vele anderen nodig, zoals sportbonden, onderwijs, bedrijfsleven, enzovoort. Ook de inzet van de vele vrijwilligers in de sport is hiervoor onontbeerlijk. Onze bijdrage zal bestaan uit investeringsbijdragen in kennis en innovatie, in enkele belangrijke topaccommodaties voor de sport en in een stimuleringsprogramma voor topsporttalenten.

Programma's: Sturen, Stimuleren en Investeren

Uit het voorgaande blijkt dat we willen inzetten op een mix van investerings- en stimuleringsbijdragen voor zowel top- als breedtesport, die ervoor moet zorgen dat de eerdergenoemde doelen van Gelderland Sportland worden bereikt. Maar ook blijkt dat onze bijdrage beperkt is en niet los mag worden gezien van de ambities en bijdragen van gemeenten, sportorganisaties en anderen. De uitwerking van Gelderland Sportland valt daarom uiteen in drie onderdelen of deelprogramma's: een algemeen deelprogramma onder de noemer 'sturing en regie', waarin de afbakening en samenwerking wordt uitgewerkt, een 'investeringsprogramma sport' en een 'stimuleringsprogramma sport'. Deze drie deelprogramma's werken wij in de komende hoofdstukken verder uit, waarbij we onderscheid maken tussen de korte termijn, dat wil zeggen de periode 2010 - 2011 en de middellange termijn, de jaren 2012 tot en met 2016. (Zie voor een schematisch overzicht bijlage 2).

⁴ Ten opzichte van 2009

2 Programma sturing en regie

Om ten behoeve van Gelderland Sportland gericht in te kunnen zetten en versnippering van middelen te voorkomen, geven wij in dit deelprogramma aan op welke Gelderse kernsporten wij de extra inzet de komende periode willen richten. Kernsporten zijn sporten die bijvoorbeeld goed bij Gelderland passen of bijdragen aan de identiteit van de provincie. Ook geven wij in dit deelprogramma aan hoe wij de samenwerking willen opbouwen en versterken om Gelderland Sportland te kunnen realiseren. Wij zullen daarbij allianties vormen met gemeenten, betrokken organisaties en het bedrijfsleven. Als laatste gaan wij nader in op het sportinformatiesysteem, waarmee wij in Gelderland in beeld willen brengen hoe we er voor staan qua sport- en beweeggedrag van de Gelderlanders en ook wat betreft andere relevante gegevens van de sportinfrastructuur. Het informatiesysteem stelt ons in staat de voortgang te meten ten aanzien van de doelstellingen van Gelderland Sportland.

2.1 Samenwerking: Alliantie Gelderland Sportland

Waar gaat het om?

Het realiseren van de doelstellingen binnen Gelderland Sportland vergt een gezamenlijke inspanning van velen: overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Samenwerking en afstemming zijn dan ook onontbeerlijk. Niet alleen op Gelderse schaal, maar ook in Overijssel is men zich daarvan bewust. Daarom willen wij werken aan de vorming van een Gelders of Oost-Nederlands sportnetwerk - alliantie - van overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen. Deze alliantie moet zorgen voor samenhang, afstemming en draagvlak voor het vormgeven en realiseren van de gezamenlijke sportambitie van Gelderland Sportland. Wij willen klein starten met allereerst Gelderse topsportgemeenten en geleidelijk aan dit verder uitbouwen met andere Gelderse en Overijsselse gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Doel en resultaat

Met de Alliantie Gelderland Sportland willen wij een samenwerkingsverband op Gelders-/Overijssels niveau verwezenlijken dat bijdraagt aan de realisering van Gelderland Sportland en de samenwerking binnen het landsdeel Oost.

Korte termijn (2010-2011):

- Is er een Gelderse sportalliantie van ten minste zes actief betrokken Gelderse topsportgemeenten en de provincie, met als doel het realiseren van een sportambitie in Gelderland in het verlengde van de ambitie Gelderland Sportland (voortrekkersrol).
- Is deze ambitie vertaald in een gezamenlijk onderschreven plan (hiervoor maken wij gebruik van de plannen in Gelderland Sportland).
- Indien mogelijk is deze alliantie van meet af aan samen met Overijssel (provincie, later ook gemeenten) ingevuld.

Lange termijn (2012-2016):

- Voorgaande activiteiten zijn gecontinueerd en verbreed.
- Afstemming van inzet met belangrijke partners (zowel in Gelderland als Overijssel).
- De alliantie is geleidelijk aan verbreed met bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

De alliantie richt zich op samenwerken en versterken en gaat uit van de kracht van het netwerk op Gelders/ Overijssels niveau. Binnen de doelgroep gemeenten gaat er allereerst specifieke aandacht uit naar de GSO gemeenten met een topsportambitie⁵. Ook binnen de provincie Overijssel wordt er eerst aandacht besteed aan de grote steden met een topsportambitie (bijvoorbeeld Almelo, Zwolle, Enschede). Gelet op de

⁵ Ook andere, niet-GSO gemeenten kunnen daarbij betrokken zijn zoals thans het geval is met de gemeente Ermelo en gegeven het daar reeds gevestigde KNHS-centrum.

breedtesportdoelstelling van Gelderland Sportland, willen wij met de alliantie ook werken aan betrokkenheid van niet-GSO gemeenten. Daar waar maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven betrokken worden, ligt de focus op organisaties die kunnen en willen investeren in de doelstellingen van Gelderland Sportland.

De totale kosten voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) zijn beperkt en betreffen vooral netwerkbijeenkomsten. Alle betrokken partijen zullen de kosten hiervoor binnen hun reguliere activiteiten dienen op te vangen.

2.2 Gelderse kernsporten en kernsportplannen

Waar gaat het om?

Wij vinden het van belang om vroegtijdig te kiezen voor kernsporten die het hart van Gelderland Sportland zullen vormen en die richtinggevend zijn voor de extra inzet in de komende jaren. De extra inzet in Gelderland Sportland vraagt om gerichte keuzes. Op de eerste plaats omdat een heldere afbakening leidt tot een duidelijk Gelders profiel. Dit schept duidelijkheid naar andere partijen (gemeenten, bonden, enz.) en draagt bij aan afstemming met wat er in andere provincies gebeurt. Ook kunnen wij door de kernsportkeuze gericht inzetten op sporten die juist in Gelderland kansrijk zijn, omdat ze bijvoorbeeld goed aansluiten bij de Gelderse kwaliteiten. Ook willen wij hiermee versnippering van inzet voorkomen.

Wij kiezen daarbij in eerste instantie voor tien kernsporten. De gerichte inzet op deze kernsporten zal terug te vinden zijn in de verschillende onderdelen van het investeringsprogramma en het stimuleringsprogramma van Gelderland Sportland. Zo zullen bijvoorbeeld extra investeringen in de sportinfrastructuur en in het stimuleringsprogramma voor topsporttalenten vooral gericht zijn op de kernsporten. Ook voor de uitwerking van andere onderdelen van Gelderland Sportland zijn de kernsporten leidend.

Belangrijk hierbij is om onderscheid te maken tussen de huidige tweedelijns taak van de provincie die zich richt op de ondersteuning van het gemeentelijk breedtesportbeleid en de extra inzet in het kader van Gelderland Sportland. Voor eerstgenoemde structurele taak geldt de afbakening tot een beperkt aantal sporten niet. Die geldt alleen voor de extra, niet-structurele inzet in het kader van Gelderland Sportland in de periode tot 2016.

Het bepalen van de Gelderse kernsporten gebeurt in twee fasen. Een eerste keuze van vijf kernsporten, de 'eerste ring', is onderdeel van het voorliggende voorstel. De tweede ring van vijf kernsporten zullen wij begin 2011 bepalen.

Eerste ring Gelderse kernsporten

Om tot een keuze van de Gelderse kernsporten te komen hebben wij acht criteria bepaald (zie ook bijlage 3). Op basis van deze criteria hebben wij de kernsportselectie systematisch uitgevoerd. Daarbij is uitgegaan van een eerste keuze van vijf sporten die de zogenaamde 'eerste ring' van kernsporten vormen. Dit zijn sporten waar Gelderland bijvoorbeeld goed in is, die veel of op hoog niveau worden bedreven, waarvoor al een goede basissportinfrastructuur is of die juist goede kansen voor de toekomst bieden, bijvoorbeeld door de ruimtelijke 'groene' kwaliteiten van Gelderland. Hiervoor hebben we alleen gekeken naar de Olympische sporten. (Zie verder ook de tabel in bijlage 3).

Beoordeling op deze criteria leidt tot de volgende Gelderse kernsporten voor de eerste ring: atletiek, hippische sport, judo, volleybal en wielersport. Dit is inclusief de paralympische varianten⁶.

Voor het behalen van de doelstelling om 75% van de Gelderlanders in 2016 aan het sporten en bewegen te krijgen, willen wij deze sporten niet te 'eng' opvatten, maar zoveel mogelijk 'verrijken' met laagdrempelige vormen van breedtesport en recreatief bewegen. Dit bredere perspectief leidt tot de volgende kernsportkeuze inclusief varianten⁷:

- Atletiek met ook hardlopen - joggen - Nordic Walking – wandelen
- Hippische sport met ook dressuur/springen, endurance, recreatief rijden van bijv. lange afstandsroutes
- Wielersport met ook toerfietsen, mountainbiken, BMX
- Volleybal met ook beachvolleybal
- Judo

Deze verrijking c.q. verbreding van de kernsporten draagt niet alleen bij aan de verbinding tussen topsport en breedtesport/bewegen, maar ook aan de verbinding met andere beleidsterreinen. Bijvoorbeeld de verbinding tussen wandelen, fietsen en paardrijden én natuurontwikkeling (en -beleving) en mobiliteit (fietspaden, Gelderland Fietsprovincie). Ook de verbinding met het groene karakter van Gelderland en de kansen daarvan voor toerisme en vrijetijdseconomie kunnen daarmee worden benut.

Tweede ring Gelders kernsporten

In de eerste ring van kernsporten zoals hier voorgesteld, hebben wij vooral grote en gevestigde sporten opgenomen. Voor de tweede ring staat ons voor ogen om hiernaast ook mogelijkheden te bieden voor kleinere, meer onbekende, maar kansrijke sporten c.q. disciplines met groeipotentie.

De criteria en keuze voor de tweede ring van kernsporten zullen wij afgestemd in de Gelderse alliantie begin 2011 nog bepalen. Vooruitlopend daarop hebben we een voorlopige voorselectie van sporten die in aanmerking komen voor de tweede ring van Gelderse kernsporten. Dit zijn: gymnastiek, schermen, vrouwenvoetbal⁸, zwemmen, waterpolo, schaatsen, tennis, handbal, golf en hockey. We zijn daarbij uitgegaan van dezelfde criteria als de eerste ring van kernsporten, maar met minder accent op aantallen deelnemers en toppers (verenigingen en sporters). Overigens, omdat de criteria voor de tweede ring nog niet zijn bepaald, kunnen ook andere sporten hiervoor nog in beeld komen.

Kernsportplannen

Per kernsport zullen wij de ambities en doelen van Gelderland Sportland vertalen naar concrete en samenhangende plannen. Wij zullen de betreffende sportbond(en) uitnodigen om in samenspraak met gemeenten, provincie en Olympisch Netwerk Gelderland een kernsportplan voor Gelderland op te stellen. Daarin zal de huidige situatie voor de breedte- en topsport in beeld worden gebracht, evenals de wijze waarop het gewenste breedte- en topsportniveau moet worden bereikt. Daarbij kijken we naar breedte- en topsportverenigingen, talentontwikkeling en -begeleiding, breedte- en topsportaccommodaties, topsportevenementen, etc. Bij deze plannen gaat het niet om een blauwdruk die elke kernsport opgelegd krijgt, maar om maatwerk per tak van kernsport, waarbij het hele spectrum van breedtesport tot topsport aan de orde komt. Dit is inclusief aandacht voor de paralympische sporten.

Om de twee jaar zullen wij de kernsporten evalueren en om de vier jaar bekijken we of op

⁶ Alle kernsporten kunnen door mensen met een beperking worden beoefend, waarbij de aard van de handicap bepalend is. Zo wordt judo in dit verband alleen beoefend door mensen met een visuele handicap.

⁷ Deze kernsporten sluiten overigens nauw aan bij de Overijsselse kernsporten die uit het verkennend onderzoek van het W.J.H. Mulier Instituut als suggestie voortkwamen: 'Positionering Overijssel binnen het Olympisch Plan 2028', december 2009, W.J.H. Mulier Instituut.

⁸ In het algemeen is de voetbalsport door de 'markt' al goed bediend. Gezien de sterke bond en de - relatief gezien - ruime financiële middelen, is de bond goed in staat om de 'eigen broek op te houden'. Vrouwenvoetbal is echter sinds de introductie van professionele vrouwenvoetbalteams en een eredivisie competitie in Nederland de laatste jaren sterk in opkomst en behoeft verdere steun bij de ontwikkeling.

basis van de ontwikkelingen nieuwe kernsporten moeten worden benoemd of bestaande kernsporten dienen af te vallen.

Doel en resultaat

Korte termijn (2010-2011):

- De keuze voor de kernsporten in de eerste ring is bekrachtigd in de Alliantie Gelderland Sportland.
- De kernsportplannen voor de eerste ring van vijf kernsporten zijn opgesteld (door sportbonden) en zijn door Gelderse alliantiepartners onderschreven. Een begin is gemaakt met de uitvoering daarvan. Enkele quick wins zijn gerealiseerd in 2011.
- Kernsporten voor de tweede ring zijn bepaald in de Alliantie Gelderland Sportland en bekrachtigd door Provinciale Staten en een begin is gemaakt met de uitwerking van de kernsportplannen.

Lange termijn (2012-2016):

- Alle kernsportplannen zijn uitgevoerd (een deel van de realisatie kan overigens wel nog enige tijd na de projectperiode doorlopen, dit in verband met de soms lange doorlooptijd van projecten).
- Na vier jaar heeft herijking van de kernsporten plaatsgevonden.

Betrokken partijen:

De ontwikkeling en uitvoering van deze kernsportplannen vergt actieve samenwerking en afstemming met alle betrokken partijen, zoals onder meer de Alliantie Gelderland Sportland/Oost-Nederland, landelijke en regionale sportbonden, Gehandicaptensport Nederland, Olympisch Netwerk Gelderland, Centrum voor Topsport en Onderwijs Papendal, het bedrijfsleven en de Gelderse topsportverenigingen.

Wij gaan er vanuit dat de kosten voor de korte termijn, die vooral samenhangen met het opstellen van de Gelderse kernsportplannen, door de bonden zelf worden gedragen. In de komende tijd zullen wij met de betreffende sportbonden hierover in gesprek gaan.

2.3 Sportinformatiesysteem

Waar gaat het om?

Om gezien de doelen van Gelderland Sportland in beeld te kunnen brengen in welke mate de Gelderse bevolking actief is op het gebied van lichaamsbeweging, sportparticipatie en de topsport, en om de actuele stand van zaken omtrent sportaccommodaties en evenementen te kunnen volgen, willen wij hiervoor een Gelders informatiesysteem ontwikkelen. Met behulp van dit Sportinformatiesysteem kan de feitelijke situatie op het vlak van sport en bewegen in Gelderland in beeld gebracht worden, alsook de trends en ontwikkelingen hierin. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om vragen als: hoeveel inwoners bewegen voldoende of doen aan sport? Welke sportvoorzieningen zijn er in Gelderland? Welke sport wordt het meest beoefend in Gelderland? Hoeveel topsporters en sporttalenten zijn actief? Hoe staat het met de gezondheid van de Gelderse burgers (Nederlandse Norm Gezond Bewegen, overgewicht)? Maar ook: waar is de inzet van middelen het meest effectief? Bij al deze gegevens zal zo veel mogelijk ook informatie gegeven worden over aangepast sporten.

De gegevens die hiermee periodiek beschikbaar komen, dienen een beeld van de situatie in de hele provincie te geven, maar moeten ook naar regionaal en gemeentelijk niveau vertaald kunnen worden. Dit maakt vergelijking tussen gemeenten en regio's, maar ook landelijke vergelijking mogelijk (benchmarking), naast inzicht in ontwikkelingen in de tijd. Tevens biedt het input voor de onderbouwing van provinciaal en (afzonderlijk of in regionaal verband samenwerkend) gemeentelijk beleid.

Naast een database (G!DS) met NAW-gegevens van sportorganisaties, -accommodaties e.d., wordt hiervoor verdiepende informatie verzameld, weer te geven via SIG (Sociaal Informatiesysteem Gelderland). Hiervoor zal tweejaarlijks een – omvangrijke - steekproef worden gedaan, alsook tweejaarlijks verschillende panels (burgerpanel, zorgpanel, gemeentelijke panels, etc.) worden ingezet.

De informatie van het Sportinformatiesysteem willen wij voor iedereen toegankelijk maken via de website van de Gelderse Sport Federatie (www.gelderlandsportland.nl). De ontwikkeling van het sportinformatiesysteem betreft een samenwerking tussen Spectrum (Kenniscentrum) en de Gelderse Sport Federatie. Aangezien Overijssel op dezelfde wijze bezig is met het opzetten van een sportinformatiesysteem, zal zo veel mogelijk ook afstemming en samenwerking met Overijssel worden gezocht.

Doel en resultaat 2016

Om beter inzicht te hebben in sport en bewegen in Gelderland, willen wij mede voor een betere beleidsontwikkeling een voor iedereen toegankelijk periodiek sportinformatiesysteem ontwikkelen met kengetallen rond sportaanbod, sportdeelname, gezondheid en sport- en beweeggedrag van Gelders burgers, voor zowel de top- als de breedtesport.

Korte termijn (2010-2011):

Er is een sportinformatiesysteem ontwikkeld waarin informatie is opgenomen over de sportinfrastructuur in Gelderland, het (top)sportbeleid van Gelderse gemeenten, het sport- en beweeggedrag en de gezondheid van Gelderse burgers, topsport en topsporters (top)sportaccommodaties en sportevenementen.

Lange termijn (2012-2016):

Het sportinformatiesysteem is onderhouden, dat wil zeggen bestaande informatie is continue bijgewerkt, en tweejaarlijks heeft een steekproef plaatsgevonden, waarbij tevens gebruik is gemaakt van het burgerpanel en zorgpanel.

Betrokken partijen

Gelderse gemeenten, Gelderse Sport Federatie, Kenniscentrum Spectrum, Olympisch Netwerk Gelderland, Mulier Instituut, Gelderse bibliotheken (G!DS), provincie Overijssel, Sportfederatie Overijssel.

De provinciale bijdrage voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) is begroot op ca. € 100.000,-. Dit betreft vooral kosten voor de bouw van het sportinformatiesysteem en onderhoudskosten, alsook kosten voor steekproefonderzoek.

3 Investeringsprogramma Gelderland Sportland

In dit programma geven wij aan hoe wij willen investeren in de Gelderse sportinfrastructuur aan de hand van investeringen in sportaccommodaties, in evenementen en in kennis en innovatie. Deze investeringen zijn noodzakelijk om uiteindelijk in Gelderland een sterk sportklimaat te verwezenlijken, waardoor de doelen en ambities van Gelderland Sportland kunnen worden gerealiseerd. Maar deze investeringen zullen ook bijdragen aan de verdere versterking van de vitaliteit en leefbaarheid van Gelderland.

3.1 Sportinfrastructuur

Waar gaat het om?

Gelderland beschikt momenteel over een beperkt aantal topsportaccommodaties⁹, over een divers scala aan breedtesportaccommodaties en over een niet gedefinieerde hoeveelheid voorzieningen voor sport en bewegen in de openbare ruimte, zoals wandel-, fiets- en ruiterpaden, skatebanen, enz.

Voor het behalen van de hoofddoelstelling van Gelderland Sportland is het nodig dat Gelderland beschikt over een aantrekkelijke en adequate infrastructuur voor sport en bewegen. Het gaat daarbij om accommodaties voor top- en breedtesport, maar ook om het benutten van mogelijkheden die Gelderland biedt voor sport en bewegen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld sport- en speelplekken in wijken, wandel-, fiets- en ruiterpaden, etc.). Het onderdeel sportinfrastructuur bestaat daarmee uit een pakket aan gerichte investeringen, bestaande uit bijdragen aan: enkele hoogwaardige topaccommodaties voor de sport, specifieke (multifunctionele) breedtesportaccommodaties en uit voorzieningen voor sport en bewegen in de openbare ruimte.

Het investeren in infrastructuur voor sport en bewegen is complex en kostbaar. Het vraagt daarom om een heldere focus. Die focus wordt met name bepaald door de eerder genoemde keuze van Gelderse kernsporten. Wij zullen er voor zorgen dat er per kernsportplan een aparte paragraaf infrastructuur voor sport en bewegen wordt opgenomen. Daarin wordt de bestaande infrastructuur en de uitbreidingsbehoefte geïnventariseerd en bepaald welke kansrijke projecten er zijn die daaraan invulling kunnen geven. Een eerste aanzet hiervoor is opgenomen in bijlage 4.

In de Alliantie Gelderland Sportland zullen wij de sportinfrastructurele plannen op elkaar afstemmen, waarbij de eerder vermelde samenwerking met Overijssel ook ten aanzien van de sportinfrastructuur van belang is. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat onze bijdrage zich beperkt tot de investeringen en niet de exploitatie betreft, en dat deze altijd aanvullend is op bijdragen van gemeenten, rijksoverheid of bedrijfsleven. Sportinfrastructurele plannen zullen ook tussen provincies worden afgestemd, waarvoor dit voorjaar in IPO verband een vaste werkgroep wordt opgericht.

Wij hechten eraan te benadrukken dat investeringen in de sportinfrastructuur niet op zichzelf mogen staan, maar steeds en nadrukkelijk gezien moeten worden in directe relatie met de omgeving. Dit in economisch, ruimtelijk, en sociaal opzicht. Ook voor het duurzaamheidsaspect zal expliciete aandacht zijn. Hiermee in samenhang is de door Provinciale Staten aangenomen Motie 89 van 11 november 2009, waarin duurzaamheid en het terugdringen van energiegebruik in zwembaden centraal staan. Eind 2010 komen wij met de resultaten van onderzoek dat hiernaar wordt gedaan.

⁹ Nationaal Sportcentrum Papendal, Gelredome, De Goffert, De Vijverberg, Omnisport Apeldoorn, Hippisch centrum Ermelo, Turn- en gymnastiekcentrum Beekbergen, Zwembad Ede (waterpolo), Skeeler- en skatecentrum Heerde, Outdoorlocaties (paardensport, wielrennen)

Doel en resultaat 2016

Om 'sport en bewegen in Gelderland samen met onze partners de komende jaren in de volle breedte op een hoger niveau te brengen' willen we in de periode tot 2016 de sportinfrastructuur versterken door binnen de Gelderse kernsporten te investeren in enkele topaccommodaties voor de sport, in enkele multifunctionele breedtesportaccommodaties en door investeringen in sportinfrastructuur in de openbare ruimte.

Korte termijn (2010-2011):

- Een sportinfrastructuur paragraaf (voor top- en breedtesport) per kernsportplan.
- Bijdragen aan de investeringen in enkele (één of twee) topaccommodaties voor de sport.

Lange termijn (2012-2016):

Bijdragen aan investeringen in:

- Enkele (ca. drie – vier) topaccommodaties voor de sport
- Enkele (ca. drie - vier) grote multifunctionele breedtesportaccommodaties (van bovenlokale betekenis).
- Voorzieningen voor sport en bewegen in de openbare ruimte, zoals outdoorsporten, wandelen, fietsen.

Dit alles steeds conform de kernsportplannen en in afstemming met gemeenten en andere partijen en waar nodig met andere provincies of grote steden.

De provinciale bijdrage voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) is begroot op ca. € 2.500.000,-. Dit betreft investeringsbijdragen ter cofinanciering van twee topaccommodaties voor de sport. Kansrijke initiatieven in dit verband zijn de Topsportthal in Doetinchem en evenementen-/rijhal op het Nationaal hippisch centrum van de KNHS te Ermelo.

3.2 Sportevenementen en side-events

Waar gaat het om?

Topsportevenementen vormen een belangrijk onderdeel van de plannen in Gelderland Sportland. Sportevenementen vormen het podium waarop topsporters en talenten zich kunnen meten met anderen en zich kunnen presenteren aan een breed publiek. Het zet sport in de schijnwerpers en daarmee alles wat sport goed en mooi maakt: gezondheid, talentontplooiing, fair play en de voorbeeldwerking voor de jeugd en achterstandsgroepen. Topsportevenementen kunnen ook een inspiratiebron zijn om zelf in beweging te komen. Dit willen wij zo ook gaan benutten.

In aansluiting op de ervaringen die Gelderland al heeft opgedaan (EK en WK Voetbal Jeugd, WK Veldrijden, Davis Cup Tennis, WK Vierspannen etc.), willen wij eraan bijdragen dat de komende jaren meer van dergelijke aansprekende topsportevenementen naar Gelderland komen. Zo zal in 2011 het WK Baanwielrennen in Apeldoorn worden gehouden. Plannen zijn er voor het EK Zitvolleybal te Arnhem (ook in 2011) en het EK Handbal dames (onder 19 jaar) in Arnhem.

Topsportevenementen zijn niet alleen voor de sport, maar ook economisch en maatschappelijk van waarde voor Gelderland. Investeren in evenementen is een waardevolle investering in de toeristensector, de werkgelegenheid en het draagt bij aan het beeld van een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is. Sportevenementen leveren een bijdrage aan de beeldvorming van de provincie Gelderland als een gezonde, sportieve en aantrekkelijke provincie. Geïnspireerd door de aanpak van Manchester, zijn wij in dit verband in gesprek met de Hogeschool Arnhem – Nijmegen (HAN) en andere kennisinstituten, voor de ontwikkeling van een model om de maatschappelijke en economische effecten van investeringen in de sport meetbaar te kunnen maken.

Evenementen en breedtesport

Omdat topsport en breedtesport onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, gaat het bij sportevenementen niet alleen om de evenementen zelf, maar vooral ook om de breedtesportactiviteiten (side-events) rondom deze evenementen (in de aanloop er naar toe, tijdens en/of na afloop er van). Zo zijn tijdens de WK Voetbal Jeugd in 2005 in diverse gemeenten in de regio Doetinchem in de vorm van een voetbalkaravaan verschillende voetbalactiviteiten voor de jeugd georganiseerd om hen te stimuleren meer te sporten en bewegen. Deze formule is ook gehanteerd voor het EK Voetbal Jeugd in 2007 in Arnhem en Nijmegen, evenals bij de Davis Cup Tenniswedstrijden in 2008 in Apeldoorn en de tweede etappe van de Vuelta 2009 in Zutphen. Voor het WK Baanwielrennen in 2010 zullen side-events worden georganiseerd die de hele provincie bestrijken. Side-events rondom topsportevenementen werken als inspiratiebron en stimuleren meer Gelderse burgers om in beweging te komen.

Een belangrijk aspect bij de organisatie van grote sportevenementen is het streven deze evenementen een duurzaam en klimaatneutraal karakter te geven, zoals dat ook geldt voor investeringen in de sportinfrastructuur. Aspecten als bereikbaarheid met openbaar vervoer (bijvoorbeeld treinarrangementen: start- of toegangsbewijs plus treinretour), gebruik van elektrische voertuigen (auto, motor, scooter), ecologische catering, duurzame afvalverwerking, energie- en waterbesparende maatregelen etc. verdienen daarbij aandacht.

Doel en resultaat 2016

Wij stellen ons ten doel jaarlijks in Gelderland minimaal twee (inter)nationale topsportevenementen, waarvan één EK of WK (of vergelijkbare status), met onze steun naar Gelderland te halen - bij voorkeur - in de Gelderse kernsporten, volgens de Gelderse Sportevenementenkalender (die aansluiting heeft op de landelijke sportevenementenkalender). Daarbij zijn steeds rondom (in de aanloop naar, tijdens en/of na afloop van) het evenement breedtesportactiviteiten georganiseerd.

Korte termijn (2010-2011):

- In de kernsportplannen is een evenementenparagraaf opgenomen in samenspraak met sportbonden, topsportverenigingen en topsportgemeenten.
- Er een 'bidteam' met ambassadeurs voor Gelderland benoemd om toekomstige bidprocessen te ondersteunen en is er een Gelders sportevenementenbudget gerealiseerd waaruit bijdragen kunnen worden gedaan voor de organisatie van het evenement en de side-events.
- Is er een Gelderse Sportevenementenkalender.

Lange termijn (2012-2016):

- Jaarlijks twee (inter)nationale topsportevenementen, waarvan één EK of WK. Het bidteam ondersteunt deze processen.

De provinciale bijdrage voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) is begroot op ca. € 400.000,-. Dit betreft bijdragen ter cofinanciering van twee sportevenementen alsmede side-events. Kansrijke evenementen in dit verband zijn het WK Baanwielrennen en mogelijk het EK Zitvolleybal en/of de World League Volleybal.

3.3 Kennis en innovatie

Waar gaat het om?

Sporttechnische en technologische kennis en innovaties zijn belangrijke voorwaarden om de sport in Gelderland de komende jaren in de volle breedte op een hoger niveau te brengen. Er is in Gelderland al veel kennis beschikbaar op het vlak van topsport en op verschillende plaatsen vindt onderzoek hiernaar plaats. Denk bijvoorbeeld aan Papendal, waar het SportInnovatieCentrum gevestigd is en waar geïnitieerd door NOC*NSF en sportbonden baanbrekende projecten plaatsvinden¹⁰.

Maar denk ook aan de Gelderse universiteiten en hogescholen en de netwerken van Food Valley en Health Valley, samen met Technology Valley (Innovatieplatform Twente). De combinatie van het kenniscluster Triangle en sport en bewegen biedt goede kansen voor verdere ontwikkelingen die zowel in sportief als in economisch opzicht van betekenis zijn. Zie bijvoorbeeld de uitvinding van de klapschaats die inmiddels in de tour- en wedstrijdssport gemeengoed geworden is, luchtgeveerde schoenen, of duurzame verlichting van sportvelden met LED-technologie.

Met Gelderland Sportland willen wij door investeringen in de ontwikkeling en toepassing van nieuwe methodieken en producten voor top- en breedtesport en door versterking van de samenwerking tussen partners uit beleid, onderzoek en wetenschap en de sportpraktijk, kennisontwikkeling en innovatie op het terrein van de sport optimaliseren. Belangrijk daarvoor is het op te richten Gelders innovatienetwerk. Dit netwerk heeft als doel om: (1) kennis en expertise uit de sportwereld, de wereld van onderzoek en wetenschap, het bedrijfsleven en overheden bij elkaar te brengen en (2) nieuwe kennis en innovaties in Gelderland (en verder) breder te verspreiden en te verankeren. Kennisuitwisseling en het bij elkaar brengen van de wereld van de sport en de wereld van kennisinstellingen, is daarvoor een belangrijke voorwaarde.

Voor de realisatie van deze doelen en resultaten zullen wij de mogelijkheden voor investeringssubsidie uitwerken, waarbij thans wordt gedacht aan een beleidsregel in het kader van de regeling Vitaal Gelderland. Met een dergelijk subsidiebudget kan worden bijgedragen aan de uitvoering van innovatieprojecten. Voor de korte termijn is een eerste en nog erg voorlopige inventarisatie gemaakt van actuele innovatie-initiatieven. Deze zijn opgenomen in bijlage 5.

Een bijzonder onderdeel van kennis en innovatie is het model dat wij willen ontwikkelen en gebruiken voor het inzichtelijk/meetbaar maken van de samenhang tussen enerzijds de kosten en anderzijds het economisch en maatschappelijk rendement van sport en bewegen. Dit model moet bijdragen aan het maken van de juiste keuze ten aanzien van investering en exploitatie van activiteiten en voorzieningen voor sport en bewegen in de toekomst en voor het verwerven van financiering.

¹⁰ Een ander voorbeeld is het
Topsport Innovatie Park
Nijmegen waarvoor plannen in
voorbereiding zijn.

Doel en resultaat 2016

Wij willen in Gelderland beschikken over een gunstig sport-innovatieklimaat blijkend uit een actief sportinnovatienetwerk, aansprekende innovatieprojecten en de publieke presentatie (en wetenschappelijke publicatie) van de opbrengsten daarvan.

Korte termijn (2010-2011):

- Er is een Gelders kennis- en innovatienetwerk gevormd.
- Er is bijgedragen aan enkele sportinnovatieprojecten.

Lange termijn (2012-2016):

- Bijdragen aan de voorgaande kennis- en innovatie activiteiten zijn gecontinueerd.
- De ontwikkelde kennis en innovaties zijn gepresenteerd en gepubliceerd.

Betrokken partijen

Sport (zowel georganiseerd, als commercieel, als landelijk), kennis & wetenschap, bedrijfsleven (MKB), beleid (gemeenten, provincie, Rijk), onderwijs (HAN), Gelderse universiteiten, Instituut voor Sport en Bewegingsstudies, NOC*NSF, NISB.

De provinciale bijdrage voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) is begroot op ca. € 100.000,-. Dit betreft bijdragen voor de vorming van het Gelders netwerk kennis en innovatie. De kosten hiervoor zijn beperkt, betrokken partijen zullen deze vooral binnen hun reguliere activiteiten dienen op te vangen. Daarnaast betreft het een subsidiebijdrage voor één of twee innovatieprojecten. Het eerder genoemde model voor het inzichtelijk c.q. meetbaar maken van de samenhang tussen kosten en economisch en maatschappelijk rendement van sport en bewegen is hierin nog niet opgenomen. We zullen bezien of wij uit bestaande opdrachtenbudgetten in het kader van het sociaal beleid voor 2010 hiervoor een vooronderzoek kunnen starten.

4 Stimuleringsprogramma Gelderland Sportland

In 2006 deed 61% van de Gelderlanders regelmatig aan sport en bewegen¹¹. De ambitie van Gelderland Sportland is dat in 2016 driekwart¹² van de Gelderse burgers aan sport en/of bewegen doet. Dat betekent dat bovenop de bijna één miljoen Gelderlanders die al sporten en bewegen, circa 260.000 Gelderlanders extra gestimuleerd zullen worden om op dit vlak meer actief te worden. De dynamiek die dat teweeg brengt, moet een grote invloed hebben op gezondheid, sociale cohesie en vrijetijdsbesteding in Gelderland.

Om hierin voldoende effect te sorteren willen wij het beleid vooral richten op grotere ‘mainstream’ doelgroepen. Kansrijk hiervoor is een tweetal groepen waarvoor wij de komende jaren een stimuleringsprogramma willen ontwikkelen en uitvoeren, samen met onze partners. Deze kansrijke groepen zijn: de Gelderse werknemers in de leeftijd van 25 tot 65 jaar¹³ en senioren.

Verder willen wij dat in 2016 meer Gelderse talenten en topsporters tot de Nederlandse top behoren.

Om deze uitdaging voor Gelderland gestalte te geven willen wij het Olympisch Netwerk Gelderland faciliteren. Dit netwerk ondersteunt en begeleidt in Gelderland de talenten en (aankomende) topsporters. In de volgende drie paragrafen beschrijven we deze deelprogramma's op hoofdlijnen.

4.1 Vitale werknemers, vitale bedrijven

Waar gaat het om?

Uit tal van onderzoeken blijkt dat gezonde en vitale werknemers productiever en minder lang ziek zijn. Een gezonde werknemer zal daardoor minder vaak aanspraak maken op de gezondheidszorg. Bovendien vergroot het de kans om tot op hogere leeftijd door te kunnen werken (zie ook 4.2 Actieve senioren). Dit heeft er echter nog niet toe geleid dat bedrijven massaal aandacht aan gezondheidsbeleid besteden. TNO-onderzoek (2008) laat zien dat gemiddeld slechts dertien procent van de bedrijven op dit gebied actief is¹⁴.

Met het stimuleringsprogramma ‘Vitale werknemers, vitale bedrijven’ streven wij naar een situatie die voordelen oplevert voor zowel de werknemers (o.a. verhoogde vitaliteit en gezondheid), als voor de Gelderse bedrijven (inzetbaar en gemotiveerd personeel, beter imago werkgevers, verhoogde productiviteit, korter verzuim). Zowel werknemers als werkgevers hebben een verantwoordelijkheid voor en belang bij het actiever en bewuster omgaan met bewegen, gezondheid en leefstijl. Wandelen (lunchwandelen), hardlopen (tussen de middag), Nordic Walking en fietsen (van en naar het werk) zijn bijvoorbeeld laagdrempelige activiteiten die grote groepen werknemers kunnen aanspreken. Maar ook aantrekkelijke sportevenementen als de Nijmeegse Vierdaagse, de Zevenheuvelenloop en het WK Indoor Baanwielrennen kunnen gebruikt worden om hen enthousiast te krijgen en te stimuleren tot (meer) sporten en bewegen. Topsporters kunnen door hun inzet en voorbeeldrol hierbij een belangrijke verbindende en stimulerende schakel vormen. Het ONG kan dit faciliteren.

¹¹ Ten minste eens per maand sport beoefenen. Dit is een nationaal en internationaal geaccepteerde maatstaf om te beoordelen of iemand sportief actief is.

¹² 61% is circa 980.000 inwoners en 75% is circa 1.238.000 inwoners van 4 jaar en ouder (op basis van gegevens 2008)

¹³ In 2008 zijn dat 905.460 personen. Dat is 45,6 % van het totaal aantal inwoners van Gelderland. Bron: Provincie Gelderland/Bureau Economisch Onderzoek

¹⁴ Uit: Brochure Gezond gewicht op het werk, uitgave 2009, TNO-NISB-Voedingcentrum

Doel en resultaat 2016:

In 2016 voldoet 75 % van de Gelderse werknemers in de leeftijd van 25 tot en met 64 jaar aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dat zijn in totaal meer dan 600.000 werknemers. Gekeken naar de sectoren met veel werknemers in Gelderland, zijn dat vooral werknemers in de zakelijke dienstverlening, het openbaar bestuur, vervoer, opslag, communicatie en financiële instellingen¹⁵. Tevens is de aandacht gericht op de circa 40 sociale werkvoorzieningsorganisaties die actief zijn in Gelderland (mensen met een beperking). Wij willen via 600 Gelderse werkgevers/bedrijven circa 600.000 Gelderse werknemers bereiken met de activiteiten van het stimuleringsprogramma Vitale werknemers, vitale bedrijven.

De activiteiten van dit (deel) programma zullen plaatsvinden in de periode 2012-2016:

- Ontwikkeling van het programma vitale werknemers, vitale bedrijven in 2012.
- Werving van werkgevers in belangrijke sectoren.
- Verdere uitvoering van het stimuleringsprogramma bij 600 bedrijven/organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

De aanpak richt zich op de werknemers en werkgevers middels:

- Campagnes en activiteiten (zoals competities: Fitste gemeente & Fitste bedrijf van Gelderland, Workshop gezond (beweeg)gedrag, Bedrijfssport, acties voor het stimuleren van woon-werk verkeer per fiets, zoals Rij2op5 en Fietsen Scoort, Coach-methode en Lunchwandelen).
- Monitoring (onder meer via de provinciale werkgelegenheidsenquête).
- Oprichten van bedrijvenplatform (om bedrijven te informeren over de voordelen van investeren in gezond en vitaal personeel en om interventies uit te zetten of te ontwikkelen. Regelmatige afstemming met het platform Kennis en Innovatie).

Betrokken partijen zijn het Gelders bedrijfsleven, Gelderse gemeenten, zorgverzekeraars, sociale werkvoorziening, sportscholen/fitnessbranche, NISB, HAN/Seneca, Gelderse Sport Federatie, sportverenigingen, Olympisch Netwerk Gelderland

4.2 Actieve senioren

Waar gaat het om?

Zelfredzaamheid en gezondheid van ouderen is mede gezien de vergrijzingproblematiek een belangrijk maatschappelijk aandachtspunt en verdient daarom bijzondere aandacht. Sport- en beweegactiviteiten worden de laatste jaren steeds vaker ingezet voor bevordering van welzijn en participatie van ouderen, vanwege zowel hun gezondheidswaarde (bijvoorbeeld voorkomen obesitas, diabetes) als hun sociaal integratieve waarde (tegengaan van eenzaamheid c.q. niet participeren in de maatschappij). Ondanks deze trend blijft overgewicht/obesitas vooralsnog een groot probleem bij deze doelgroep. Bewegen en een actievere leefstijl houden senioren langer gezond en zelfredzaam, waardoor het beroep op de zorg gereduceerd wordt. Onderzoeken tonen aan, dat 'sport en bewegen' tot op hoge leeftijd gezondheidswinst oplevert en daarmee ook een aanmerkelijk economisch belang heeft. Dit geldt ook voor het streven de arbeidsparticipatie van senioren te laten toenemen (oudere werknemers en langer doorwerken). Gezien de belangrijke invloed van gezondheid hierop, is het voeren van een goed gezondheidsbeleid door werkgevers van groot belang om langer doorwerken te bevorderen (zie ook 4.1 Vitale werknemers, vitale bedrijven).

In het kader van een Gelderland Sportland willen wij daarom extra inzetten op een actieve en gezonde leefstijl onder ouderen. Door het stimuleren van een actieve leefstijl onder senioren (55 plussers) zullen aandoeningen als diabetes, overgewicht en andere chronische ziekten

¹⁵ Bron: Provincie Gelderland/
Bureau Economisch Onderzoek

worden tegengegaan. Door een grotere participatie van senioren bij sport en bewegen zal tevens de maatschappelijke betrokkenheid toenemen, wat eenzaamheidsproblematiek tegen gaat en integratie van senioren kan bevorderen. Daarbij vinden we het belangrijk om in de aanpak niet alle ouderen over één kam te scheren, maar hierin te segmenteren. De sociaal economische positie (vooral opleidingsniveau en inkomen) en de mate van gezondheid (vitaliteit) zijn belangrijke randvoorwaarden op basis waarvan senioren hun belangstelling voor 'sport en bewegen' zullen bepalen. Dit zal ook sturend zijn voor de inzet van het stimuleringsprogramma Actieve senioren.

In het kader van ons algemene streven om de sportdeelname onder de Gelderse inwoners te verhogen van 61% naar 75% zullen wij ons dus ook richten op senioren. Uit recente gegevens blijkt dat 43 tot 44% van de Gelderse senioren voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Wij streven ernaar om dit percentage te verhogen naar 55% in 2016.

In het stimuleringsprogramma Actieve senioren willen wij zo veel mogelijk gebruik maken van bestaande methodieken, die gericht ingezet zullen worden ten behoeve van de verschillende 'segmenten' van senioren. Die methodieken zijn: Verzilver je club (ondersteunen sportverenigingen bij ontwikkelen/uitvoeren seniorenbeleid), CALM (Groninger Actief Leven Model: strategie om senioren te motiveren meer te bewegen), SMALL (speciaal ontwikkeld voor kleine gemeenten of gemeenten met veel kleine kernen), Bewegen Valt Goed (voor allochtone senioren en senioren met een lage SES), kaderopleiding Sportleider SeniorenSport, Bewegen op recept (effectieve interventie huisartsen een doorverwijzing geven voor een beweegcursus), Beweegkuur (leefstijlinterventie voor mensen met (zwaar) overgewicht met verhoogd risico op diabetes), Bewegen en Gezondheid (preventieprogramma voor senioren die hun gezondheid willen verbeteren en meer willen bewegen) en het samenwerkingsverband Samen Op de Kaart (SOK, samenwerkingsverband van 14 Gelderse gemeenten). Bij de inzet van deze methodieken proberen wij zo veel mogelijk de Gelderse kernsporten te benutten (hardlopen, joggen, Nordic Walking, wandelen, toerfietsen) en Gelderse topsporters en sportevenementen te betrekken.

Doel en resultaat 2016

Wij willen bereiken dat in 2016 50% van de Gelderse senioren aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voldoet.

De activiteiten van dit deelprogramma worden uitgevoerd in de 2012 - 2016:

- Minimaal 30 gemeenten maken deel uit van het samenwerkingsverband SOK (Senioren op de Kaart) en besteden structureel aandacht aan 'Sport en bewegen' gericht op de doelgroep senioren.
- Voor alle gemeenten is de opleiding Sportleider SeniorenSport georganiseerd.
- In minimaal 30 gemeenten worden minimaal 6 verschillende methodieken uitgevoerd (Verzilver je club, Outdoor-fitness locatie aangelegd, CALM, SMALL, BOR, Bewegen Valt Goed).
- Voor alle gemeenten zijn 2 opleidingen Sportleider SeniorenSport georganiseerd.

Betrokken partijen

Voor de realisatie van het stimuleringsprogramma Actieve senioren zijn nodig: gemeenten, woonzorginstellingen en instellingen voor eerstelijnszorg, welzijnsorganisaties voor ouderen, ouderenbonden, sportverenigingen en wijkorganisaties, Gelderse Sport Federatie. Voor een succesvolle uitvoering is een breed draagvlak en actieve betrokkenheid van deze partijen noodzakelijk.

4.3 Talenten-/topsportstimulering (Olympisch Netwerk Gelderland)

Waar gaat het om?

In Gelderland is begin 2010 een eerste stap gezet in de realisatie van een Gelders Olympisch netwerk door de oprichting van, in samenwerking met NOC*NSF, Gelderse Sport Federatie, Topsport Gelderland en CTO Papendal¹⁶, het Olympisch Netwerk Gelderland (ONG). Het ONG vormt samen met negen andere provinciale netwerken het Olympisch Netwerk Nederland. Dit netwerk is de verbindingsschakel tussen landelijke (sport)organisaties en het regionale en lokale niveau. Partijen in het netwerk zijn de overheid, het onderwijs, de zorg, de sport en het bedrijfsleven. Het ONG richt zich op talentherkenning en talentontwikkeling en op de ondersteuning van topsportverenigingen en prestatiegerichte sportverenigingen in Gelderland¹⁷. Maar ook ouders van Gelderse talenten en coaches worden ondersteund. Extra aandacht gaat uit naar sporters die nog niet gearriveerd zijn en vooral de talenten. Dit betreft ook topsporters en talenten met een beperking¹⁸. Het ONG is het uitvoerend orgaan voor de beleidsvoornemens op het gebied van topsport en verbindt in de uitvoering van alle maatregelen en programma's de breedtesport en de topsport met elkaar.

Om deze ondersteuning optimaal te kunnen bieden, willen wij in Gelderland bijdragen aan de verdere totstandkoming van een provinciaal dekkend netwerk van zeven regionale Olympische Netwerken. Als enige is op dit vlak in de regio De Vallei al enkele jaren een regionaal netwerk actief. We streven ernaar dat de regionale netwerken (front offices) bemand worden door lokale partners bijvoorbeeld vanuit onderwijs, sport en/of gemeente. De Regionale Netwerken zullen bijdragen aan de doelstellingen van 20% meer Gelderse talenten en topsporters en 75% van de Gelderlanders in beweging in 2016. De Gelderse Sport Federatie en Topsport Gelderland vormen de back office van het Olympisch Netwerk Gelderland.

Bij het realiseren en versterken van de Gelderse (top)sportinfrastructuur willen wij bijzondere aandacht richten op de mogelijkheid van het realiseren van Regionale Trainings Centra binnen de kernsporten, de mogelijkheid van een Gelders talentenbudget, het realiseren van een Platform Topsport en Onderwijs, waar de drie Gelderse LOOT-scholen de basis van vormen en de mogelijkheid van een jaarlijks netwerkevenement op het vlak van de sport.

¹⁶ Centrum voor Topsport en Onderwijs

¹⁷ Ondersteuningsfaciliteiten die geboden worden zijn: Themabijeenkomsten en voorlichting over relevante onderwerpen, Kortingen op sportspecifieke producten, Toegang/voorrang en/of kortingen op specifieke (para)medische begeleiding, Loopbaanbegeleiding en advies, Fiscaal, administratief en juridisch advies, Transport, Huisvesting, Onderwijs, Krachttraining, Opticien, Sportdiëtist en Mentale begeleiding.

¹⁸ Sporters die voor ondersteuning in aanmerking komen: A. Sporters met een NOC*NSF A-, B- of High Potential-status; B. Sporters met een NOC*NSF talentenstatus: Internationaal Talent, Nationaal Talent of Belofte; C. Sporters met een regiostatus volgens criteria ONG.

Doel en resultaat 2016

Om in 2016 in Gelderland meer talenten en topsporters te hebben en ook meer mensen in beweging, willen wij: de Gelderse (top)sportinfrastructuur versterken, talenten herkennen en ontwikkelen, faciliteiten en randvoorwaarden voor topsporters en talenten creëren en topsportverenigingen en prestatiegerichte sportverenigingen ondersteunen en versterken.

Korte termijn (2010-2011):

- Is er een Olympisch Netwerk Gelderland met een goed functionerend back office en zes goed functionerende regionale front offices.
- Zijn zeven topsport-/prestatiegerichte verenigingen ondersteund.
- Zijn een of twee Regionale TrainingsCentra's operationeel binnen een of twee van de Gelderse kernsporten.
- Is er een Gelders talentenbudget dat financiële ondersteuning biedt binnen de gekozen kernsporten aan Gelderse talenten

Lange termijn (2012-2016):

- Er zijn 5 Regionale Training Centra gerealiseerd.
- Is er een provinciaal dekkend Olympisch Netwerk Gelderland met een back office en zeven regionale front offices gerealiseerd.
- Jaarlijks zijn 200 Gelderse talenten en topsporters ondersteund en begeleid.
- Er zijn 50 topsportverenigingen geadviseerd en ondersteund.
- Er zijn 50 coaches getraind en begeleid richting topsportcoach.
- In 2016 behoren 20% meer Gelderse talenten en topsporters tot de Nederlandse top ten opzichte van 2009.
- Is er een jaarlijks netwerkevenement gerealiseerd dat Provincie en het Olympisch Netwerk Gelderland een gelegenheid biedt om Gelderse topsporters en talenten extra waardering te geven.

Betrokken partijen zijn: Olympisch Netwerk Gelderland, NOC*NSF, Gelderse Sport Federatie, Topsport Gelderland, CTO Papendal, provincie Gelderland, Gelderse gemeenten, onderwijsinstellingen, zorgsector, sportsector, bedrijfsleven, media.

De provinciale bijdrage voor dit onderdeel voor de korte termijn (2010/2011) is begroot op ca. € 200.000,-. Dit betreft een bijdrage in de ontwikkelingskosten voor het Olympisch Netwerk Gelderland en voor een activiteitenprogramma voor talenten- en topsportstimulering met o.m.: faciliteiten voor talenten en topsporters, scholing- en begeleidingsprogramma's voor talenten/coaches, ondersteuningsactiviteiten voor topsportverenigingen, etc.

Fotograaf: Ronald Hoogendoorn

5 Financiën

In het voorgaande is inzichtelijk gemaakt dat wij willen inzetten op een samenhangend geheel aan investeringen en stimuleringsactiviteiten voor zowel top- als breedtesport, dat ervoor moet zorgen dat de doelen van Gelderland Sportland worden gerealiseerd. Deze paragraaf geeft een overzicht van het financiële aandeel van de provincie Gelderland dat daarmee gemoeid is in de periode 2010-2016. Het gaat hierbij om eenmalige middelen. De bijdrage van de provincie Gelderland moet aanvullend zijn op het financiële aandeel van Gelderse gemeenten, het onderwijs, de sport en private partijen.

In onderstaande verzamelstaat is aangegeven welke provinciale financiële inzet benodigd is om uitwerking te geven aan de verschillende onderdelen van Gelderland Sportland, dat wil zeggen het deelprogramma 'sturing en regie', het 'investeringsprogramma sport' en het 'stimuleringsprogramma sport'. Wij maken daarbij een onderscheid tussen de korte termijn (2010 – 2011) en de middellange termijn (2012 - 2016). De periode tot en met 2011 willen wij gebruiken om de hoofdlijnen van Gelderland Sportland samen met onze Gelderse en andere partners verder uit te werken en eerste stappen te zetten in de uitvoering daarvan. Deze eerste stappen betreffen het deelprogramma 'Regie en sturing', het investeringsprogramma en het onderdeel talenten/topsportstimulering uit het stimuleringsprogramma. De overige onderdelen stellen wij voor per 2012 op te pakken om zodoende de beoogde resultaten in 2016 te kunnen realiseren. In onderstaand overzicht hebben wij ook aangegeven van welke partijen wij daarbij een financiële bijdrage verwachten. Wij zullen deze partijen hiervoor benaderen.

GELDERLAND SPORTLAND: PROGRAMMA 2010-2016

	Korte termijn 2010 - 2011	Lange termijn 2012 - 2016	Medefinanciering
	€		
Programma sturing en regie			
Kernsporten	--		Sportbonden
Alliantie	--		Gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven
Sportinformatiesysteem	100.000		Gemeenten
<i>Subtotaal</i>	100.000		
Investeringsprogramma			
Sportinfrastructuur	2.500.000		Rijksoverheid, gemeenten, private partijen, sportverenigingen
Kennis en innovatie	100.000		Kennisinstituten
Evenementen en side- events	400.000		Rijksoverheid, gemeenten, private partijen, sportbonden
<i>Subtotaal</i>	3.000.000		
Stimuleringsprogramma			
Actieve senioren	--		Gemeenten, zorgverzekeraars
Vitale werknemers/ bedrijven	--		Bedrijfsleven, zorgverzekeraars
Talenten- /topsportstimulering	200.000		Onderwijs, NOC*NSF, gemeenten
<i>Subtotaal</i>	200.000		
Totaal	3.300.000	P.M.	

Om op de korte termijn (2010/2011) een start te kunnen maken met de uitvoering van Gelderland Sportland, zullen wij de investeringsbijdragen voor het onderdeel Sportinfrastructuur ten bedrage van € 2,5 miljoen ten laste brengen van de korte termijn Gelderse Investeringsagenda. Met betrekking tot het resterende budget voor de korte termijn (2010/2011) ten bedrage van € 800.000 stellen wij voor een deel van de budgetten voor de jaren 2010 en 2011 van de 'subsidieregeling Sociaal Beleid Gelderland' en 'Subsidies projecten sociaal beleid' hiervoor in te zetten. Voor de inzet van het budget 'Subsidies projecten sociaal beleid' voor 2010 zullen wij na de zomer een notitie uitwerken. De inzet van het budget 'Subsidies projecten sociaal beleid' voor 2011 en van de subsidieregeling Sociaal Beleid Gelderland ten behoeve van Gelderland Sportland zullen wij betrekken bij onze begrotingsvoorstellen voor 2011.

Bijlagen

1 Besluit

Zaaknummer 2010-009055

Doc. Nummer 00927047

2 Schematisch weergave programma Gelderland Sportland

3 Kernsportkeuze

4 Toelichting sportinfrastructuur

5 Innovatieprojecten korte termijn

Vergadering d.d. 30 juni 2010
Besluit nr. PS2010-510

ARCHIEF

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND

Gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten PS 2010-xxx betreffende Gelderland Sportland: Programma 2010-2016;

Gelet op artikel 105, eerste lid, juncto artikel 143, tweede lid, van de Provinciewet, alsmede op artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUITEN

- het programmaplan Gelderland Sportland vast te stellen en daarmee in te stemmen met de eerste ring van vijf kernsporten als beschreven in paragraaf 2.2;
- het college van Gedeputeerde Staten opdracht te geven om uitvoering te geven aan de plannen voor de periode 2010/2011 daarvoor, voor een bedrag van € 800.000, gebruik te maken van het budget Subsidies projecten sociaal beleid en het budget Subsidieregeling sociaal beleid Gelderland.

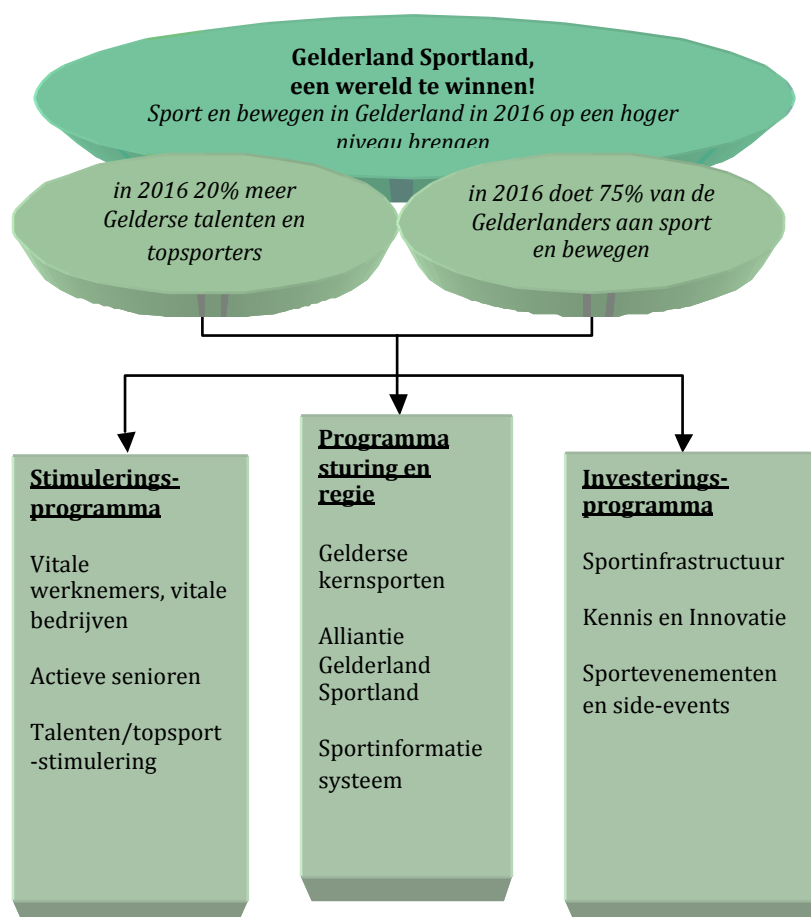
Amhem, 30 juni 2010 - zaaknr. 2010-009055

Provinciale Staten van Gelderland

plv. voorzitter

griffier

Bijlage 2. Schematisch weergave programma Gelderland Sportland

Bijlage 3. Kernsportkeuze

Criteria eerste ring kernsporten

1. De kernsport is Olympisch/Paralympisch en aangesloten bij NOC*NSF (categorie 1 of 2 topsportonderdeel) en zo mogelijk bij CTO Papendal.
 2. De kernsport heeft een groot aantal topsporters en talenten met een NOC*NSF status, d.w.z. sporters die op het hoogste landelijke en internationale niveau uitkomen.
 3. De kernsport heeft een groot aantal verenigingssporters en/of verenigingen in Gelderland (van veel bonden moet informatie over het aantal verenigingssporters nog binnenkomen).
 4. De kernsport heeft kwalitatief goede topsport- en trainingsaccommodaties tot haar beschikking.
 5. De kernsport moet binnen Gelderland een duidelijke koppeling maken tussen topsport en breedtesport en de ondersteunende bond ondersteunt de benoeming van kernsport en wil in zowel topsport als breedtesport investeren.
-
6. De kernsport is qua potentiële groei veelbelovend.
 7. De kernsport beschikt over accommodaties die aan (inter)nationale normen voor sportevenementen voldoen of daartoe geschikt te maken zijn.
 8. De sportbond van de gekozen kernsport is sterk op het gebied van topsport -en talentontwikkeling.

De toetsing van sporten aan de criteria is gedaan op volgorde van de criteria. Criteria 1 tot en met 5 zijn hard. De overige drie criteria zijn een pre.

Onderbouwing keuze kernsporten

1. Hippische sport

- a. De hippische sport is Olympisch (springen, dressuur, eventing en aangepaste dressuur). Daarnaast heeft de bond de wens om in Gelderland een NTC (nationaal trainingscentra) op te richten.
- b. De hippische sport heeft in totaal 19 topsporters/talenten op de verschillende topsportonderdelen.
- c. De hippische sport heeft veel verenigingssporters (17%) én verenigingen (13%) in Gelderland. Daarnaast zijn er nog veel recreatieve rijders.
- d. Aanwezigheid topsport/trainingsaccommodatie (KNHS Ermelo).
- e. De KNHS ondersteunt de keuze als kernsport en wil in zowel topsport als breedtesport investeren.
- f. De hippische sport is qua potentiële groei veelbelovend (groei van 3,8% tussen 2007 en 2008).
- g. Accommodaties voldoen aan (inter)nationale eisen of zijn daartoe geschikt te maken (Ermelo).
- h. De KNHS is sterk op het gebied van topsport- en talentontwikkeling.
- i. Daarnaast worden er veel breedtesportactiviteiten aangeboden bij topevenementen en is het Gelders landschap goed te gebruiken voor recreatie.

2. Atletiek

- a. Atletiek is Olympisch (sprint/horden, middenlange afstanden, meerkamp, springnummers, werpnummers, aangepast veld/baan) en aangesloten bij CTO Papendal.
- b. Atletiek heeft in totaal 11 topsporten/talenten op de verschillende topsportonderdelen.
- c. Atletiek heeft redelijk veel verenigingsporters (9%) en veel verenigingen (11%) in Gelderland. Daarnaast zijn er veel mensen die aan Nordic Walking, sportief wandelen en hardlopen doen.
- d. De accommodaties in Apeldoorn en Papendal zijn zeer geschikt als topsport-/trainingsaccommodaties.
- e. De Atletiekunie ondersteunt de keuze als kernsport en wil in zowel topsport als breedtesport investeren.
- f. Accommodaties in Apeldoorn en Papendal voldoen aan (inter)nationale eisen.
- g. De Atletiekunie is sterk op het gebied van topsport- en talentontwikkeling.
- h. Daarnaast organiseert Gelderland vele breedtesportevenementen (Nijmeegse Vierdaagse, Zevenheuvelenloop, Papendal games) en kan gebruik worden gemaakt van het Gelders landschap.

3. Wielrennen

- a. Wielrennen is Olympisch (baan, weg, bmx, mountainbike, veldrijden, aangepast) en is aangesloten bij CTO Papendal.
- b. Wielrennen heeft in totaal 31 topsporter/talenten in Gelderland op de verschillende topsportonderdelen.
- c. Wielrennen heeft veel verenigingen in Gelderland (12%) en er doen veel mensen aan recreatief wielrennen/fietsen.
- d. Apeldoorn (baan) en Papendal (BMX) beschikken over goede topsport-/trainingsaccommodaties.
- e. De KNWU ondersteunt de keuze als kernsport en wil zowel in topsport als breedtesport investeren.
- f. De KNWU is voornemens een Regionaal Trainingscentrum in Apeldoorn te vestigen.
- g. Accommodatie in Apeldoorn en Papendal voldoen aan (inter) nationale eisen.
- h. De KNWU is sterk op het gebied van topsport- en talentontwikkeling.
- i. Daarnaast organiseert Apeldoorn in 2011 het WK baanwielrennen en wordt het UCI Supercross BMX in Gelderland gehouden. Tevens kan het Gelders landschap goed gebruikt worden voor de wielersport.

4. Volleybal

- a. Volleybal is Olympisch (zaal-, beach- en zitvolleybal) en is aangesloten bij CTO Papendal. Tevens heeft de Nevobo initiatief genomen voor een RTC (regionaal trainingscentrum) in Gelderland (Nijmegen).
- b. Volleybal heeft in totaal 24 topsporters/talenten in Gelderland op de verschillende topsportonderdelen.
- c. Volleybal heeft veel verenigingsporters (18%) en verenigingen (15%) in Gelderland. Daarnaast zijn er in Gelderland veel verenigingen die uitkomen in de hoogste klasse (Langhenkel Volley (Doetinchem) Heren A-league, Dynamo Apeldoorn Heren A-league, DROS/Alternio (Apeldoorn) Dames A-league), BMC-SSS Barneveld Heren A-League.
- d. Volleybal heeft verschillende topsport/trainingslocaties in Gelderland; (toekomstig) Topsportthal Zuid (Doetinchem), Omnisport (Apeldoorn) en (toekomstig) TIP (Nijmegen).
- e. De Nevobo ondersteunt de keuze als kernsport en wil zowel in topsport als breedtesport investeren.
- f. Gelderland heeft accommodaties (zie hierboven) die voldoen aan (inter)nationale eisen.
- g. De Nevobo is sterk op het gebied van topsport- en talentontwikkeling.

5. Judo

- a. Judo is Olympisch en aangesloten bij NOC*NSF.
- b. Judo heeft in totaal 18 topsporters/talenten in Gelderland.
- c. Judo heeft niet veel verenigingen in Gelderland, maar wel veel topsportverenigingen; Judoteam Bijsterbosch (Heerde), Stichting Top Judo Nijmegen (Nijmegen) en Judo Zutphen (Zutphen).
- d. Judo heeft goede topsport/trainingsaccommodaties (toekomstig Topsport Innovatiepark Nijmegen).
- e. Judo maakt een koppeling tussen topsport en breedtesport.
- f. Judo is qua potentiële groei veelbelovend (ledengroei van 6% tussen 2007-2008).
- g. Topsport Innovatiepark Nijmegen zal voldoen aan (inter)nationale eisen.

Overzicht criteria per sport (Olympische en Paralympische sporten) voor eerste ring kernsporten

Sport	Criteria	1	2 ^a	3	4 ^b	5	6	7	8	Totaal 1 ^c	Totaal 2 ^d	Totaal
Atletiek	Categorie 1 topsportonderdelen	X ^e	X	X	X	X ^g	?	X	X	5	2	7
	Nordic walking	-	-	?	-	X	?	-	-	1	0	1
	Sportief wandelen	-	-	X	-	X	X	-	-	2	1	3
Badminton	Badminton	X ^e	X	X	X	?	?	?	X	4	1	5
Basketbal	Categorie 1 topsportonderdelen	X ^f	X	X	X	?	?	?	X	4	1	5
Boksen	Boksen	X	-	-	X	?	?	?	?	2	0	2
Bobslee	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	-	?	?	X	-	?	1	1	2
Boccia	Boccia	X	-	?	?	?	?	?	?	1	0	1
Boogschieten	Boogschieten	X ^e	-	-	?	?	X	?	X	1	2	3
Goalbal	Goalbal	X	-	?	?	?	?	?	?	1	0	1
Golf	Categorie 1 topsportonderdelen	X	X	X	?	?	X	?	X	3	2	5
Gymnastiek	Categorie 1 topsportonderdelen	X	X	X	X	?	?	?	X	4	1	5
Handbal	Handbal	X ^e	X	-	X	?	X	?	X	3	2	5
Hockey	Hockey	X	X	X	X	?	X	?	X	4	2	6
Hippisch	Categorie 1 topsportonderdelen	X	X	X	X	X ^g	X	X	X	5	3	8
Judo	Judo	X	X	-	X	X	X	X	X	4	3	7
Kanovaren	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	X	?	?	X	-	?	2	1	3
Krachtsport	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	?	?	?	?	?	X	1	1	2
Moderne vijfkamp	Moderne vijfkamp	X	-	?	?	?	?	?	?	1	0	1
Roeien	Roeien	X	-	-	X	?	X	?	X	2	2	4
Rugby	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	X	X	?	X	X	X	3	3	6
Schaatsen	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	X	?	?	X	-	X	2	2	4
Scheren	Scheren	X ^e	X	X	X	?	X	?	X	4	2	6
Schietsport	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	X	?	?	X	?	X	2	2	4
Skiën	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	X	-	?	?	-	X	2	1	3
Taekwondo	Taekwondo	X ^e	-	?	X	?	?	?	X	2	1	3
Tafeltennis	Tafeltennis	X ^e	X	X	X	?	?	?	X	4	1	5
Tennis	Categorie 1 topsportonderdelen	X	X	X	X	?	X	?	X	4	2	6
Triatlon	Triatlon	X	-	?	-	?	?	?	X	1	1	2
Voetbal	Voetbal	X	-	X	X	?	X	X	X	3	3	6
Volleybal	Categorie 1 topsportonderdelen	X ^e	X	X	X	X ^g	?	X	X	5	2	7
Watersport	Categorie 1 topsportonderdelen	X		X	?	?	?	?	X	2	1	3
Wielrennen	Categorie 1 topsportonderdelen	X ^e	X	X	X	X ^g	?	X	X	5	2	7
	Fietsen	-	-	?	-	X	X	?	?	1	1	2
IJshockey	Categorie 1 topsportonderdelen	X	-	-	?	?	?	?	X	1	1	2
Zwemmen	Categorie 1 topsportonderdelen	X	X	X	X	X	?	-	X	5	1	6

^a Aantal van 5 of meer

^b Incl. Topsport & Innovatiepark De Goffert (Nijmegen) en Sporthal Zuid (Doetinchem)

^c Totaal van de criteria 1 t/m 5

^d Totaal van de criteria 6 t/m 8

^e CTO Papendal

^f Alleen rolstoelbasketbal onderdeel van CTO papendal

^g Ondersteunende sportbond ondersteunt de keuze van kernsport

Bijlage 4. Toelichting sportinfrastructuur

Topaccommodaties voor de sport

Gelderland beschikt momenteel over een beperkt aantal topsportaccommodaties: Nationaal Sportcentrum Papendal, Gelredome, De Goffert, De Vijverberg, Omnisport Apeldoorn, Hippisch centrum Ermelo, Turn- en gymnastiekcentrum Beekbergen, Zwembad Ede, Skeeler- en skatecentrum Heerde, Outdoorlocaties (paardensport, wielrennen).

Topwedstrijd- en trainingsaccommodaties zijn noodzakelijk om de Gelderse topsport naar een hoger niveau te brengen. Om dat niveau te bereiken willen wij in de periode tot 2016 toe werken naar een situatie waarin binnen de Gelderse kernsporten voldoende regionale of nationale trainings- en wedstrijdaccommodatie beschikbaar zijn. Met de topsportaccommodaties als hiervoor genoemd ligt daarvoor al een goede basis. In de periode 2010 -2016 willen wij aan de hand van de genoemde kernsportplannen investeren in naar schatting 5 of 6 topsportaccommodaties in Gelderland.

Vooruitlopend daarop willen we de kansen die zich nu al voordoen aangrijpen en gericht op de eerste ring van kernsporten bijdragen aan investeringen in accommodaties in de periode 2010-2011. Concrete projectinitiatieven zijn actueel in Doetinchem en Ermelo.

Investerings in topaccommodaties voor de sport zijn geen doel op zich, maar zijn een belangrijk middel in het streven naar een gezond en sportief Gelderland, maar ook ten behoeve van ruimtelijke en economische kwaliteiten. Om te borgen dat onze investeringen werkelijk aan dit hogere doel bijdragen, zullen wij onze investeringen in topaccommodaties voor de sport toetsen op de volgende (voorlopige) randvoorwaarden:

- dat de plannen afgewogen zijn in het kader van de kernsportplannen en
- gesteund worden (ook in financieel opzicht) door gemeenten en in geval van een A-status bovenprovinciaal zijn afgestemd
- de provincie voor niet meer dan 40% bijdraagt in de investeringskosten
- de (sub)lokale, regionale en waar van belang de nationale betekenis wordt ingevuld
- aspecten van duurzaam op drie niveau's: People (maatschappelijke betekenis), Planet (milieu en energie) en Profit (rendabiliteit, een structureel sluitende exploitatie)
- voldoen aan eisen van toegankelijkheid en in de programmering ruimte biedt aan sport voor mensen met een beperking
- de mogelijkheden ten aanzien van de samenhang met ruimtelijke, economische en sociale aspecten van de accommodaties in relatie tot de directe omgeving en regio zijn geïnventariseerd en worden benut

Ten slotte moet worden vastgesteld dat niet alleen realisatie van topaccommodaties voor de sport van belang is, zeker ook het gebruik daarvan door topsporters. Huur van topsporttrainingaccommodaties is een kostbare aangelegenheid en belemmert nu nog te vaak het optimaal gebruik. In de uitwerking van het topsportstimuleringsprogramma (paragraaf 4.3) zullen wij maatregelen opnemen die deze belemmering tegen gaan.

Breedtesportaccommodaties

Breedtesportaccommodaties omvat een scala aan voorzieningen, uiteenlopend van sportzaaltjes in wijk en dorp tot grote geconcentreerde multifunctionele sportvoorzieningen, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. De ambitie om door de sport te investeren in de kwaliteit en gezondheid van Gelderland, vraagt om extra investeringen, ook in de breedtesportaccommodaties. Gemeenten zijn, zeker in deze tijd, niet bij machte deze eenmalige extra investeringen geheel voor eigen rekening te nemen. Sinds de vaststelling van 'Gelderland sportland' door Provinciale Staten in november 2009 heeft een groot aantal

gemeenten en sportorganisaties steun gevraagd voor hun plannen¹⁹.

In de periode 2012 - 2016 willen wij gericht bijdragen aan het versterken van het aanbod van breedtesportaccommodaties. Onze bijdrage is aanvullend op gemeentelijke investeringen, gericht op multifunctionele accommodaties van bovenlokaal belang en moet volgen uit regionale inventarisatie en afstemming.

Als (voorlopige) randvoorwaarden gelden:

- dat de plannen onderdeel zijn van de kernsportplannen en
- geïnitieerd en mede gefinancierd worden door de gemeente
- de provincie voor niet meer dan 30% bijdraagt in de investeringskosten
- een bovenlokale functie vervullen
- regionaal zijn afgestemd en gesteund
- aspecten van duurzaam op drie niveau's: People (maatschappelijke betekenis), Planet (milieu en energie) en Profit (rendabiliteit, een structureel sluitende exploitatie)
- voldoen aan eisen van toegankelijkheid en in de programmering ruimte biedt aan sport voor mensen met een beperking
- de mogelijkheden ten aanzien van de samenhang met ruimtelijke, economische en sociale aspecten van de accommodaties in relatie tot de directe omgeving en regio zijn geïnventariseerd en worden benut

¹⁹ Bijvoorbeeld initiatieven uit:
Winterswijk, Renkum, Ede, enz.

Bijlage 5. Innovatieprojecten korte termijn

Om inzicht te verkrijgen in innovatieprojecten die in het kader van Gelderland Sportland relevant zouden kunnen zijn, is een eerste, voorlopige inventarisatie gemaakt.

Enkele voorbeelden uit deze inventarisatie zijn:

- **Ontwikkeling scoutinginstrument en begeleidingsprogramma voor talenten binnen het vrouwenvoetbal:**

Vrouwenvoetbal, wellicht een Gelderse kernsport uit de tweede ring, is in Nederland de laatste jaren sterk in opkomst. Zeker sinds het Nederlands Vrouwenteam na het behalen van de halve finale op het EK in Finland de A-status van NOC*NSF heeft gekregen is er sprake van een sterke groei. Inmiddels voetballen ongeveer 110.000 meisjes in clubverband (1 op de 8 knvb-leden). Daarmee is het de grootste en snelst groeiende vrouwensport.

Een startend samenwerkingsverband tussen de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Instituut voor Sport en Bewegingsstudies), NEC/ Vitesse, Studenten(Top)sport Nederland / USC Nijmegen, de Talentenacademie, NISB (i.o) en Gemeente Nijmegen (i.o.), kledingsponsors vrouwencompetitie (i.o.) streven er naar om het vrouwenvoetbal in Gelderland naar een hoger niveau te tillen.

Gezien het feit dat de omvangrijke body of knowledge op het gebied van talentherkenning en –ontwikkeling bij voetbal vooral gestoeld is op de herencompetitie, is er op dit gebied bij de dames nog een wereld te winnen. Zowel door genetische verschillen tussen mannen en vrouwen als door sterke cultuurgebonden invloeden, wijken omstandigheden en voorwaarden waarin meisjes zich tot topvoetballers ontwikkelen sterk af van die van heren. Hierover is echter nog weinig bekend. De partners in het samenwerkingverband willen meer inzicht in deze materie krijgen door middel van toegepast onderzoek om op basis hiervan nieuwe tools te ontwikkelen om vrouwelijke voetbaltalenten te herkennen en te ontwikkelen.

- **Oprichting fieldlab/InnoSportLab –Judo in Nijmegen:**

Partners uit de Judo sport, één van de Gelderse kernsporten uit de eerste ring, hebben elkaar gevonden om in Nijmegen een Fieldlab te realiseren, waar innovatieve producten, diensten en faciliteiten kunnen worden ontwikkeld, die aansluit bij de kennisbehoefte van topjudoka's en coaches. Het fieldlab zal zich ontwikkelen tot het meet- en weetcentrum van de judo sport in Nederland en heeft de ambitie om InnoSportLab voor Judo te zijn en onderdeel van het “Topsport- & Innovatiepark Nijmegen”. De initiatiefnemers van het nieuwe fieldlab bestaan o.a. uit de St. Maartenkliniek, Radbouduniversiteit Nijmegen, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (instituut voor sport en bewegingsstudies), Stichting Top Judo Nijmegen, Gemeente Nijmegen en verschillende partners van het TIP. Voor de opzet en inrichting van het fieldlab zal iemand voor een uur of 12 per week moeten worden ingezet als projectleider/in eerste instantie ‘kwartiermaker’. En voor de eerste twee jaar (2010/2011) ingezet op innovatie ten aanzien van de volgende thema's:

- o Talentontwikkeling
- o Inspanningsfysiologie
- o Kledingontwikkeling

Voor alle drie de trajecten zal er eerst een planfase zijn en vervolgens zal de uitvoering gepaard gaan met kosten aan uren en ook technologische kosten.

- **“e-Sport”, een digitale beweegcoach voor het bedrijfsleven:**

Het belang van een gezonde werknemerspopulatie wordt door organisaties steeds meer onderkend. Gezonde medewerkers zijn minder lang ziek, zijn productiever en stralen positief af op het imago van een organisatie. Een groot deel van alle middelgrote tot grote organisaties heeft inmiddels dan ook een eigen gezondheidsbeleid, waarbij op systematische manier de gezondheid van het personeel wordt verbeterd. Een belangrijk thema binnen het gezondheidsbeleid is ‘leefstijl’, waar het beweeggedrag van mensen onderdeel van uitmaakt. ICT en e-Health bieden mogelijkheden om individuele leefstijlbegeleiding voor een grote doelgroep mogelijk te maken. Bestaande voorbeelden van ICT toepassingen die bij het begeleiden van individuen succesvol worden gebruikt, richten zich echter bijna uitsluitend op onderdelen van deze begeleidingstrajecten (digitale tests, vragenlijsten, een portal met informatie over gezond leven en werken). In de meer curatieve hoek van de gezondheidszorg is men hierin al wat verder, door bijvoorbeeld effectieve, gedigitaliseerde therapieën voor enkelvoudige problematieken, zoals depressie en verslaving aan te bieden.

Een softwarebedrijf, de HAN, het NISB, een aantal MKB-bedrijven met arbeid, bewegen en gezondheid als werkgebied (Adaptics, Pulles Consulting e.a) en verschillende Gelderse sportaanbieders, -verenigingen en Provinciale sportraad werken samen aan een volledig digitale test- en begeleidingsmethodiek voor mensen die op hun werk met de verbetering van hun beweeggedrag bezig willen zijn. Dit volledige digitaal test- en begeleidingssysteem wordt zo ontwikkeld dat het naadloos kan worden ingezet binnen de arbeidscontext.

Het project richt zich op de vakinhoudelijke ontwikkeling en op het toepassen van een geïntegreerde digitale test- en begeleidingsmethodiek. De begeleiding maakt hierbij optimaal gebruik van de sportfaciliteiten en voorzieningen die binnen de organisatie (bedrijfsfitness, lunchwandelen, fietsplan etc.) dan wel buiten de organisatie in de regio (sportverenigingen, evenementen etc.). Zowel ontwikkelkosten als de benodigde ICT-functionaliteiten, -voorzieningen en -licenties moeten gefinancierd worden.

Het project zal formeel in de tweede helft van 2010 starten. Globaal wordt in de eerste 4 maanden een conceptmethodiek ontwikkeld die in de daaropvolgende volgende 6 maanden bij minimaal 8 cliënten (bedrijven) van de betrokken MKB-dienstverleners wordt getest. Gedurende deze pilotfase worden leer- en verbeterpunten en best practices op actieve wijze met elkaar en met de buitenwereld gedeeld. Op basis van de pilotfase wordt in de laatste twee maanden de methodiek doorontwikkeld en vastgesteld en digitaal beschikbaar gesteld voor het bedrijfsleven. Door cofinanciering vanuit de provincie in het kader van bedrijfssportstimulering kan een constructie worden gemaakt waarin het Gelderse bedrijfsleven tegen gunstig tarief van de nieuwe faciliteit gebruik kan maken. Door het digitale/webbased karakter van het systeem zijn er tevens inkomsten mogelijk vanuit reclame van sport- en beweegaanbieders en er kunnen relatief makkelijk koppelingen gelegd worden naar andere/ nog te ontwikkelen sport- en beweeginitiatieven uit het regionale sportbeleid. Er wordt uitgegaan van een businessmodel waarin in ca. 3 jaar tot een break-even punt wordt gekomen voor alle betrokken partijen waarop de oorspronkelijke investeringen zijn terugverdiend.

• **Sportmatching 55+ :**

De positieve effecten van sport en bewegen op de algemene gezondheid van individuen is goed gedocumenteerd. Dit geldt ook voor mensen boven de 55 jaar, terwijl voor deze groep de mogelijkheden om actief te zijn door middel van sport- en beweegactiviteiten met het stijgen van de leeftijd vaak steeds beperkter worden. Vijvenvftigplussers in Nederland hebben dan ook een aanzienlijke beweegachterstand (De Vreede et al, 2008). De afgelopen jaren is het aantal 55plussers dat iedere dag matig intensief beweegt, sterk afgenomen.

Seneca is het expertisecentrum voor sport, arbeid en gezondheid en het Sport Medisch Adviescentrum van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Seneca houdt zich bezig met gezondheids- en prestatiebevorderende dienstverlening en onderzoek. Samen met een aantal partners is Seneca in 2009 een langlopend onderzoekslijn gestart met als algemene doelstelling: Kennisgeneratie en kennisdeling op het thema sport en beweging bij 55-plussers. Verschillende partners binnen deze programmalijn zijn gevonden in het sectoroverstijgende samenwerkingsverband: Fit for Life Nederland. Denk hierbij aan partijen zoals het Nederlandse instituut voor sport en bewegen (NISB), Centrum voor Reuma en Revalidatie Rotterdam, TNO kwaliteit van leven, NOC*NSF, KNBLO wandelsportorganisatie Nederland. Buiten de partners vanuit Fit for Life wordt momenteel gekeken naar betrokkenheid van partijen als de Gelderse Sport Federatie, sportservice Gemeente Nijmegen en lokale (on)georganiseerde reguliere aanbieders. Een onderdeel van de beschreven onderzoekslijn is het ontwikkelen van het programma “Sportmatching” dat zich richt op het begeleiden van 55plussers naar passende reguliere georganiseerde en/of ongeorganiseerde sport- en beweegactiviteiten.

Dit programma kent diverse begeleidingsmodules die behoefte-afhankelijk kunnen worden ingezet. Aan de hand van een intake wordt de exacte invulling bepaald. De volgende modules kunnen worden ingezet:

- 1) Sportmatching: Doel: afstemming tussen individuele vraag en aanbod van sport en beweegactiviteiten.
- 2) Voorbereidende training onder professionele begeleiding. Doel: verbetering van bv. conditie, kracht, techniek en/of balans.
- 3) Zelfmanagementcursus. Doel: Psychosociale empowerment naar sport- en beweegparticipatie.
- 4) Sportradar: Doel: kennismaken met diverse sport- en beweegactiviteiten en hun karakteristieke elementen.

Voordat het idee van het sportmatchingsprogramma verder kan worden geconcretiseerd dienen de volgende elementen onderzocht en ontwikkeld te worden. Momenteel wordt daarom een haalbaarheidsonderzoek opgezet waarin de volgende thema's centraal staan:

- 1) Welke middelen en expertise benodigd zijn voor de inhoudelijke ontwikkeling en uitvoering van het programma.
- 2) Behoeftes in kaart brengen van de verschillende segmenten binnen de populatie 55plussers (marktonderzoek). Dit dient mede ter bepaling van de marketingstrategie en de kritische succesfactoren.
- 3) In kaart brengen van de voorwaardelijke logistieke en financiële factoren voor het programma alsmede de bepaling van de financiële en vervoersmogelijkheden van de doelgroep.

Kennis/strategisch belang: Aanbod van innovatief beweegstimuleringsprogramma welk voor diverse focusgroepen op maat begeleiding biedt naar een actievere leefstijl. Profilering Gelderland als innovatieve omgeving ten aanzien van sport en ouderen richting andere 'Fit for Life-partners' (oa. Taskforce 50+, regionale overheden, min.VWS), Tevens mogelijkheid product- en effectevaluaties.

Het tijdspad voor de ontwikkeling van het programma loopt tot eind 2011. Dan moet het aanbod beschikbaar zijn voor geïnteresseerden in de regio (Arnhem/Nijmegen). Deelnemers aan het programma zullen een vergoeding betalen voor het gebruik ervan, waarmee het programma zichzelf uiteindelijk moet kunnen bekostigen. Voor de ontwikkeling en regionale uitrol is echter financiering vanuit de partners noodzakelijk.

Gelderse Sport Federatie

Postbus 60066
6800 JB Arnhem
www.geldersesportfederatie.nl

Gelderse Sport Federatie
Goed in Bewegen

Provincie Gelderland

Markt 11
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
www.gelderland.nl

Provincie Gelderland, dichterbij dan je denkt